

SZENTPÉTERÚRI ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2023.

TARTALOM

Bevezetés	6
A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata.....	6
A pedagógia program nyilvánosságra hozatala	6
Az iskola küldetésnyilatkozata, hitvallása	7
1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	8
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	8
1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai	10
1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai	16
1.4. Fejlesztési területek – nevelési célok	18
1.5. Kulcskompetenciák	27
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	34
3. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	38
4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	42
5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	45
6. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	49
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	52
7.1 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők ...	52
7.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók.....	56
7.2.1 Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése	59
7.2.2. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésének, oktatásának pedagógiai feladatai	59
7.2.3. Az egyéni fejlesztő program elkészítésének legfontosabb szempontjai:	60
7.2.4. Az integráció alapkérdései:	60
7.2.5. Az integrált fejlesztés megvalósításának módjai:	62
7.2.6. Az integrált nevelés célja:	62
7.2.7. Egyénre szabott értékelés	62
7.2.8. Az iskolai munkát segítő gyógypedagógus feladatai:	63

7..2.9.	Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetséggondozás	63
8	A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	66
9	A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	70
	Általános szabályok	70
9.2	Javító vizsga	73
9.3	Osztályozó vizsga	73
9.4	Különbözeti vizsga	75
9.5	Pótló vizsga	75
10	A felvétel és az átvétel helyi szabályai	75
10.1	Az 1. évfolyamba lépés feltételei	75
10.2	Az intézménybe lépés magasabb évfolyamon	77
10.3	Átlépés másik osztályba ugyanazon az évfolyamon belül	77
10.4	Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	78
11	Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	78
12	Az iskola helyi tanterve	81
13	Kötelező tanórai foglalkozások	82
14	Kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai	84
15	Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	84
16	A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	86
17	A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	88
18	Komplex intézményi mozgásprogram	89
19	A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	90
20	A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, az értékelés diagnosztikus, szummatív és fejlesztő formái, továbbá a tanulók írásbeli és szóbeli beszámoltatásának formái	90

Mérés.....	95
Az értékelés.....	96
A tanulók tudásának értékelése.....	97
Az írásbeli beszámoltatás formái	98
A szóbeli beszámoltatás formái, az értékelés módjai	100
Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig	100
A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai.....	101
Nevelési eredményvizsgálatok.....	102
Oktatási eredményvizsgálatok	103
A magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	103
22 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	106
23 iskola településén élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag.....	106
23.1 . A cigány nemzetiségi nevelés-oktatás pedagógiai feladatai	106
23.2. A program célja:.....	107
23.3. Az etnikai oktatás kötelező elemei:.....	107
23.4. Etnikai oktatás időkerete:	107
23.5. A kisebbségi népismeret általános fejlesztési követelményei az 1-8 évfolyamon:.....	107
23.6. Követelmények a 8. évfolyam végén:	107
24. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	109
25. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	110
26. Az otthoni, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	123
27. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei.....	125
28. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....	126
28.1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek.....	126
28.1.1. Jogi meghatározottság	126
28.1.2. A fogyasztóvédelmi oktatás célja.....	126
28.1.3. A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban	127

28.1.4. A fogyasztóvédelem módszertani elemei.....	128
28.2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek	128
28.2.1. Kriminológiai aspektusok	129
28.2.2. A bűnmegelőzés tartalmi elemek	129
28.2. 3. A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei.....	130
29. A pedagógiai program mellékleteinek és függelégeinek rendje	130
29.1. A pedagógiai program mellékletei	130
29. 2. A pedagógiai program függelégei	130
30. Legitimációs záradék	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
30.1. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai ...	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
30.2 A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
30. 3. Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
2. sz. függelék: A pedagógiai program jogszabályi háttere	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

BEVEZETÉS

A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata

Iskolánk nevelői közössége a dokumentumot **a vonatkozó jogszabályi előírások** alapján módosította. A módosítások bevezetése **2023. év szeptember hónap 1. napjától** történik.

A nevelői közösség a pedagógiai programot **jogszabályi változások előírásainak megfelelően valamint a felülvizsgálatára kezdeményezési jogosultsággal rendelkező közösségek javaslata alapján** vizsgálja felül, és szükség szerint módosítja azt. A módosítás szükséges akkor is, amikor a nevelés-oktatás folyamata megkívánja a belső átalakítást, átértékelést. Ezt a tantestület az értékelő értekezletek alapján, szükség esetén elvégzi.

Az iskola pedagógiai programjának módosítását – **a szükséges indoklással** – kezdeményezheti:

- az intézményvezető,
- az iskolavezetőség,
- az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek,
- **a nevelőtestület bármely tagja,**
- **a diákönkormányzat,**
- **a szülői közöség (szervezet),**
- **az intézményi tanács.**

A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az intézményvezető köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszti.

A pedagógia program nyilvánosságra hozatala

A dokumentumot a fenntartó székhelyén, az iskola könyvtárában, az intézményvezetői irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján és **a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.**

Az iskola küldetésnyilatkozata, hitvallása

„Aki gyermeket nevel, az a hon iránt szent kötelességet teljesít.”

(Kölcsey)

Kölcsey szavait nehéz a szentpéterúri iskolában átérezni, megélni, de valljuk hogy ezen nehéz harcmezőn, ha valóban szívével lát az ember, mégiscsak ez azaz irány, amelyet intézményünk követni kíván. A részletekben rejlik az egész, a teljesség, mely felé az utat megfontoltan, jól előkészítve kívánjuk megtenni.

Az óvodából bekerülő gyermek csodálkozó szemmel tekint a számára idegen környezetre. Fontos, hogy fedezze fel a körülötte és érte dolgozó felnőttekben a társat, a segítőt, a példát.

Az érzelmeken át jutunk közel a másik emberhez. Azt valljuk, hogy minden gyermekhez vezet egy út, amelyen közelebb kerülünk a személyiségéhez. *Az őszinte vélemény, a tiszteletteljes, de nyílt légkör* minden közösség építésének fontos feltétele.

Minden gyermek egyéniség, s a legnehezebb feladat a másik, *a másság tisztelete*. Leadni saját önös érdekeit s meghallgatni, elfogadni a másik véleményét. Tisztelni a másik embert, a társat, a felnőttet, a fiatalot és az időset egyaránt. Elfogadni a társ véleményét, nézeteit a világról; tiszteletben tartani a körülöttük zajló élet erkölcsi normáit, vallási értékeit.

Ma csak *a sokoldalú, az új befogadására fogékony ember* képes arra, hogy megállja helyét a világban. Célunk, hogy gyermekeink életében, céljaiban a *pozitív gondolkozásmód, jövőkép alakuljon ki*, mely csak a test és a lélek harmonikus együttlétével lehetséges.

Délelőtti munkánkban és délutáni tevékenységeinkben is vezető szerepe van a *helyes önértékelés* kialakításának.

Fontos feladatunknak tartjuk *a tudás értékének méltó helyre emelését*. Legyen érték mindaz, amit munkával, szorgalommal, kitartással a gyermek megszerez. Tevékenységünk célja, hogy *fejlesszük gondolkodásukat, hogy minél kreatívabbak legyenek. Kommunikációs és manuális képességük, illetve mozgáskoordinációjuk* révén legyenek minél magabiztosabbak.

Ezt a megszerzett tudást igyekezzenek úgy kamatoztatni, hogy elégedett, becsületes emberként haladjanak az újabb feladatok, kihívások elé.

Mindezeket jó légkörben, a tanulót ért kudarcok számát minimálisra csökkentve, velük együttműködve kívánjuk megvalósítani.

Összegzésül idézzük Descartes szavait:

„Nem elég, hogy valakinek jó esze legyen, a fő dolog az, hogy azt jól alkalmazza. A legnagyobb lelkek éppúgy képesek a legnagyobb vétkekre, mint a legnagyobb erényekre; s akik csak lassan haladnak, de mindig az egyenes úton maradnak, sokkal tovább érhetnek, mint azok, akik szaladnak, de eltávolodnak az egyenes úttól.”

NEVELÉSI PROGRAM

1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

A Szentpéterúri Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék alkalmazni.

- ***Komplexitás elve*** — a biológiai, a fiziológiai, a pszichológiai és a társadalmi törvényszerűségek folyamatos figyelembe vétele és összehangolása a nevelés-oktatás során.
- ***Egyenrangúság elve*** — a nevelés-oktatás két alapvető tényezője, a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt a nevelés-oktatás folyamatában. A tanuló a nevelés-oktatásnak nem tárgya, hanem alanya.
- ***A pedagógus vezető szerepe*** — az egyenrangúság elvével összhangban a pedagógusnak vezető szerepe van a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységének megszervezésében, személyiségük fejlődésének támogatásában.
- ***Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve*** – a tanuló fejlődésének a maga fejlettségi szintjéhez történő igazítása.
- ***A különböző közösségekhez tartozás elve*** — a tanulók mindig szűkebb (család, osztály, iskola) és tágabb (környezet, társadalom) közösség tagjai. A nevelés-oktatás az emberi viszonyokban gazdag közösségek hatásrendszerén át, a közösségekben, a közösségek életének, céljainak, érdekeinek figyelembevételével, a közösség aktív részvételével történik. A közösségek biztosítanak terepet — a pedagógus vezető, irányító, kezdeményező szerepe mellett — a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.

- ***A tapasztalatszerzés elve*** — lehetőség teremtése a nevelés-oktatás folyamatában a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosítására. „1 gramm tapasztalat többet ér 1 tonna elméletnél”
- ***Tevékenységalapú megközelítés elve*** - A 6–14 év közötti korosztály életkori sajátosságából adódóan aktív és tevékeny. Aktivitásuk forrása a mozgásigény, a kíváncsiság, a játék és a kreativitás. Az aktivitás fenntartásához szükséges, hogy a tanulók érdekes, saját élethelyzetükhöz köthető és értelmezhető tevékenységbe ágyazva találkozzanak az új ismeretekkel, és változatos konkrét, gyakorlati tevékenységek során szerezzenek tapasztalatot. A tevékenységek önmagukban kell, hogy aktív közreműködésre készítsék a tanulókat.
- ***A külső hatások elve*** — mindazon tapasztalatokra, információkra, ismeretekre történő támaszkodás, amelyeket a tanulók az iskolán kívül, mindennapi életükben szereznek be.
- ***A bizalom elve*** — bizalom, megértés, tisztelet a tanuló személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására.
- ***A következetesség elve*** — igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben, egyúttal lehetőség nyújtása a tanuló önállóságának, kezdeményezőkézségének, kreativitásának kibontakoztatására.
- ***A nevelés ellentmondásosságának elve*** — a nevelés ellentmondásos folyamat, amelyben egyszerre vannak jelen pozitív és negatív tapasztalatok, igények, hajlamok, képességek és lehetőségek; a szabadság és a kényszer mozzanata; a közösség és az egyén érdekeinek ellentmondása. (Petrikás, 1997, 589-590.)
- ***A motiváció elve*** — a tanulók érdeklődésének felkeltése.
- ***A koncentráció elve*** — adott tantárgy, műveltségi terület tanítása során alkalmazkodás és építés a korábban, illetve más tantárgyból elsajátított tudásra.
- ***A szemléletesség elve*** — a befogadást, az elsajátítást előtérbe helyező tanulásszervezési és módszertani eljárások alkalmazása.
- ***Az aktivizálás elve*** — a tanulói aktivitás kiváltása.
- ***A visszajelzés elve*** — folyamatos visszajelzés a tanulói teljesítményekről, ezek változásáról, javításuk akadályairól.
- ***Adaptivitás – Differenciálás elve***

Az adaptív tanulásszervezés a tanulók közötti különbségeket elfogadja, és a három alapvető szükségletre összpontosít. Arra, hogy minden gyerek:

- tartozzék valahová, legyen fontos, számítsanak rá (kapcsolat);
- legyen képes megtenni valamit, hihessen magában (kompetencia);

- legyen önálló, tudja szabályozni cselekedeteit (autonómia).

Ez a három alapszükséglet: a kapcsolat, a kompetencia és az autonómia jelenti az adaptív oktatáshoz szükséges pedagógiai környezet alapvető alkotóelemeit. Az adaptív tanulásszervezés kulcsfigurája a tanító vagy tanár, akinek mindennapi pedagógiai tevékenysége során úgy kell megszerveznie az osztály munkáját, olyan utasításokat kell adnia és oly módon, hogy az figyelembe vegye a tanulók három alapszükségletét. Az adaptív tanulásszervezés tehát a pedagógiai differenciálás olyan eszköze, amely a tanulói különbségek figyelembevételével az emberek legalapvetőbb pszichológiai szükségleteire épít.

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

A tanulókból az értékeket vállaló, erkölcsi tartással bíró, kulturált magatartású fiatalok váljanak / nevelés, érték közvetítés /

a) Ismerjék meg a legfőbb emberi értékeket, alakuljon ki bennük azoknak tisztelete, sajátítsák el életkoruknak megfelelő szinten a kulturált magatartás alapformáit.

A cél megvalósulásának fő területei: a mindennapos iskolai élet egésze: folyamatosan adódó élethelyzetek tudatos, tervszerű kiaknázása. Főként csoportok, közösségek élete, napközis foglalkozások, szünetek, szabadidős foglalkozások, szakkörök.

A nevelő példamutató magatartása és értékítélete meghatározó.

A cél megvalósulása: iskolánkba érkező tanulókról felmérő lapot készítünk, amely rögzíti a gyerek főbb irányultságait, magatartási jellemzőit, szociális szintjét, ...

A fent említett cél akkor sikeres, ha egyénre szabottan is megfigyelhető a pozitív változás, ha a magatartás és szorgalomjegyek átlaga nem romlik, esetleg javulás tapasztalható. A tanulók hozzáállása, viselkedése kellemes, jó hangulatot teremt osztály és iskola szinten is. A felmérőlapokat az osztályfőnökök folyamatosan /havonta/ vezetik.

A célok elérését az osztályközösség, osztályfőnökök, egész tantestület értékeli.

Osztályközösség: hetente

Osztályfőnökök: folyamatosan /havonta/

Tantestület: félévente, osztályozó értekezletek alkalmával, ill. esetenként.

b) Sajátítsák el a demokratikus magatartás-formákat, tudják, merjék saját érdekeiket képviselni és tartsák tiszteletben mások érdekeit, véleményét.

A cél megvalósításának színtere a csoport ill. osztályközösségek. A felmerülő problémák, konfliktusok, értékelések közös elemzésén, megoldásán keresztül érjük el a célt.

A cél megvalósulása akkor sikeres, ha a tanulók a körülöttük zajló társadalmi, közösségi folyamatokról életkoruknak megfelelően képesek véleményt alkotni. A közösen megfogalmazott és elfogadott szabályokat a gyerekek betartják, ill. a szükséges változtatásokat kezdeményezik. Továbbá a tanulók figyelnek egymásra, részt vesznek a diákönkormányzat munkájában.

A célok elérését folyamatos értékelését, valamennyi pedagógus, főként az osztályfőnökök, a diákönkormányzatot vezető pedagógus közreműködésével végzik. Eredménye a jól működő házirend és a csoportok jó működése.

c) A tanulóknak fejlődjön identitás tudata, életkoruknak megfelelően alakuljon világnézüik, erősödjön szűkebb és tágabb hazájuk iránti azonosságtudatuk.

- A tanulók korosztályuknak megfelelően sajátítsák el a humán és reál ismeretanyagot, alakuljanak ki az elvárható készségeik, képességeik. A megszerzett ismereteket tudják eszközként alkalmazni a továbbhaladásban. Alapszinten ismerkedjenek meg valamely idegen nyelv, ill. a számítástechnika alapjaival.*

A cél megvalósításának fő területe: a tanítási óra, a tantárgyak ismeretanyagának feldolgozása.

A cél akkor tekinthető teljesültnek, ha a tanulók legalább minimum szinten képesek visszaadni az előzőleg megismert tananyagot. Rendelkeznek a továbbhaladáshoz szükséges ismeretekkel, készségekkel.

Az értékelés eszköze: folyamatos tanítói értékelés, kikérdezések, számonkérések, feleletek, felmérések, dolgozatok.

Az értékelést az osztálytanító, a szaktanár, illetve a munkaközösség végzi. Az iskolavezetés rendszeresen, folyamatosan ellenőrzi a csoportok munkáját, félévente összegző értékelést végez.

- *A gyerekek legyenek képesek az önálló ismeretszerzésre, tanulásra!
Jellemezze őket érdeklődés, egyéni látásmód, az önkifejezés igénye!*

A cél megvalósításának fő területei: tanítási órák, napközis foglalkozások, iskolakönyvtár. /Fontos: reális követelmények, motiváció, segítségnyújtás /

Itt kiemelkedő szerepe van az iskola és a család együttműködésének!

A cél megvalósultnak tekinthető: - ha a tanulók felkészülten érkeznek az iskolába, a követelményeknek legalább minimumszinten megfelelnek. Eredményesen használják eszközként az olvasást, írást, számolást. Olvasóvá válnak, használják a könyvtárat, szorgalmi és gyűjtőmunkát vállalnak.

- *A tanulók a 4. illetve a 8. osztály sikeres elvégzése után zökkenőmentesen tudják folytatni tanulmányaikat a felsőbb évfolyamokon.*

A cél megvalósult, ha a gyerekek eredményei az 5. ill. 9. osztályban csak kis mértékben mutatnak visszaesést.

Az értékelést az iskolavezetés és a munkaközösség végzi az iskolánkba visszerkező információk alapján.

d) Érvényesüljön az egyéni gondozás, a gyerek saját szintjéhez igazított fejlesztő munka!

- *A tanulási hátrányok csökkentése, esélyegyenlőség biztosítása. Az iskolába érkező, iskolaéretlen tanulók zárkózzanak fel az iskolaérettség szintjéhez!*

A cél megvalósulásának területe: Az IPR – programon belül az óvoda-iskola átmeneti munkacsoport tevékenysége.

A cél sikerkritériuma, hogy az iskolába felvett tanulók sikeresen szerepeljenek a DIFER vizsgálaton.

- *Tanulásban visszamaradt, magatartás ill. tanulászavaros gyerekek felzárkóztatása.*

A megvalósulás területe: tanórai differenciálás, korrepetálási órák, napközis foglalkozás időkeretében megvalósuló egyéni korrekció.

A cél akkor sikeres, ha a felzárkóztatásban résztvevő gyerekek stabilizációt ill. javulást mutatnak. Teljesítik a tantárgyi követelmények minimumát.

Az ellenőrzést-értékelést az osztályfőnökök ill. az egyéni korrekciót végző napközis nevelők folyamatosan végzik előre tervezett program alapján. A végzett munkáról félévenként beszámolót készítenek, amelyet a munkaközösség közösen elemez, értékel.

- *A jobb képességű tanulók tehetséggondozása*

Megvalósítási terület: tanórai differenciálás, tehetséggondozó szakkörök, egyéni számítógépes képességfejlesztés, ismeretbővítés.

A cél megvalósult, ha a fejlesztésben résztvevő tanulók külső versenyeken vesznek részt, sikeresen szerepelnek, tantárgyi követelményeken túlmenő ismereteket szereznek, a szerzett képességeket be tudják mutatni, illetve azokat gyakorlatban alkalmazzák.

Az értékelést a szakkörvezetők és az osztályfőnökök végzik a munkatervek alapján. A végzett munkáról félévente beszámolót készítenek, melyet a tantestület véleményez.

e) *A tanulóknak fejlődjön identitás tudata, életkoruknak megfelelően alakuljon világképük, erősödjön szűkebb és tágabb hazájuk iránti azonosságtudatuk*

- *Az együtt élő nemzetiségek ismerjék meg egymás kultúráját, egymás történelmét, fogadják el egymást.*

A cél megvalósulásának területe: humán tantárgyakba integrált népismeret és kultúra közvetítése, interkulturális oktatás, emberi kapcsolatok, pedagógusok tudatos nevelő hatása, esetleg szakköri munka. Jelentős szerepe van az iskola és a család, valamint az önkormányzat közötti együttműködésnek.

A cél megvalósultnak tekinthető, ha a cigány és magyar tanulók szemmel láthatóan elfogadják egymást. Csak szélsőséges esetben merül fel a különbözőség ténye. Életkori sajátosságaiknak megfelelően ismerik a tanulók a cigányság történetét, főbb szokásait, kulturális értékeit. Az értékelést az osztályfőnökök azon túl az egész nevelőtestület folyamatosan végzi.

- *Magyar kulturális örökség megőrzése, ápolása, magyarságtudat, nemzeti identitástudat erősítése.*

A megvalósulás területe: tantárgyakba integrált tananyag feldolgozása, értékes népszokások, hagyományok ápolása, nemzeti ünnepeinkről való megemlékezések, műsorok szervezése.

A cél megvalósult, ha tanulóink korosztályuknak megfelelő szinten ismerik a magyar irodalom, történelem és művészet főbb alakjait, műveit, eseményeit. Az idevonatkozó tantervi követelményeket teljesítették. Ismerik és művelik a főbb népszokásokat /farsang, húsvét, betlehemezés.../, valamint ha színvonalas élményeket nyújtó ünnepi műsorokat tud szervezni az iskola a tanulók kreatív közreműködésével.

Az értékelést-elemzést a felkészítő nevelőkön és szülőkön túl a nevelőtestület egésze végzi folyamatosan a munkaterv alapján.

- *Tanulóink ismerjék meg lakóhelyüket és környezetüket, védjék, szeressék.*

A megvalósulás területe: tantárgyak idevonatkozó ismeretanyaga, tanításon kívüli szervezett szabadidős tevékenységek: természetjárás, túrák, kerékpártúrák, tanulmányi séták.

A cél megvalósult, ha a gyerekek büszkék lakóhelyükre, sokan és szívesen vesznek részt a kirándulásokon. Óvják és védik a környezet tisztaságát, épségét.

Az eredményeket az egész iskolaközösség, a szülők elemzik és értékelik a gyerekek ilyen irányú magatartása és hozzáállása alapján.

Iskolánk céljai a tanulók sikeres nevelés-oktatása érdekében:

A sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás (**lifelong learning**) megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.

A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerint – egyénre szabott fejlesztése.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.

Újszerű tanulászervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.

Digitális írástudás elterjesztése.

Önálló intézményi innovációk megvalósítása, folyamatossá tétele.

Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként **használhatnak** a valóság viszonyrendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.

Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.

A tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a sajátos nevelési igényű tanulók számára is.

A tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. Felkészítjük őket az esetleges kudarcok elviselésére is.

Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.

Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.

A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.

Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával.

Az idegennyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.

Az **infokommunikációs technológia instrumentumai** (IKT-eszközök) alkalmazásának folyamatos fejlesztése /internet, e-tananyagok, **digitális** projektmunkák/.

A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.

Az ökotudatos magatartásformák kialakítása a **tanulóban**.

Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.

A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.

Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és **az** életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő készségeit kimunkálja.

Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.

1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai, eszközei, eljárásai

A nevelési eszközt a köznyelv gyakran azonosítja a módszer fogalmával. Az eszköz gyakran használatos leszűkített értelmezésben (tárgy, technikai eszköz), tágabb pedagógiai értelemben pedig a gyermekek fő tevékenységformáit is jelenti (játék, tanulás, sport, verseny, munka, szabadidős tevékenység.)

A bevezető és kezdő szakaszban:

- mozgáskultúra megalapozása,
- mozgáskoordináció, ritmusérzék, hallás fejlesztése,
- az egészséges életmód alapvető ismereteinek közvetítése, az ezt elősegítő szokások kialakítása,
- az önismeret, a reális önértékelés fejlesztése,
- a társas kapcsolatok igényének erősítése.

Az alapozó szakaszban:

- a mozgáskultúra, mozgáskoordináció fejlesztése,
- a koncentráció és a relaxáció képességének megalapozása,
- az egészséges életmódban a tudatosság szerepének bemutatása.

A fejlesztő szakaszban:

- az önismeret alakításával, az önértékelés képességének fejlesztése,
- az együttműködés értéknek tudatosítása a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, csoportban, stb.

Az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése a bevezető és kezdő szakaszban:

- biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátíttatása,
- az önálló tanulás és az önművelés alapozása,
- a mentális képességek célirányos fejlesztése.

Az alapműveltség továbbépítése:

- a differenciálódó tantárgyi rendszerben a mentális képességek céltudatos fejlesztése,
- az önálló tanulás és az önművelés alapozása, gyakoroltatása,

- a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése,
- a tanulási tevékenységben növekvő szerepet kap a közvetett kommunikáció – írásbeliség, vizuális kommunikáció, számítógépes érintkezés, megjelenik a nem anyanyelven folyó kapcsolatteremtés.

A szocializáció folyamatainak elősegítése:

- a helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása,
- a kortárs kapcsolatok megerősítése,
- a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtása,
- az érzelmek, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosítása,
- a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtása,
- a nemzedékek közötti és a kortársi kapcsolatok megerősítése.
- *KRAJCÁR rendszer (Motivációs –értékelő rendszer)*

Mivel tanulóink olyan szociális környezetből érkeznek, hogy kevésbé értékes a tudás a munka a szorgalom. ezért a gyerekek tanulási motivációja rendkívül alacsony szintű. Alsó tagozaton még tanulnak a tanító néni kedvéért, de a felső tagozatra nem alakul ki a megfelelő tudásvágy. Nincsenek hosszútávú és reális céljaik a további életükre nézve. Nehezen vonhatók be a feladatba az érdemjegyek a dicséret és az elmarasztalások formái nem érnek el kellő hatást a tanulóknál. Az ő életükben is elég meghatározó a pénz, ami motiválná is őket. Éppen ezért csak az iskolában használatos fizetőeszközt vezettünk be melyet krajcárnak nevezünk el. Ezek papírból gyártott lepecsételt pénzermék. A pedagógusok közösen kialakított elvek és szabályok mentén ezzel jutalmazhatják a különböző tanulói teljesítményeket.

Magatartás, szorgalom, házi feladatok ,gyűjtő munkák stb. A gyerekek az összegyűjtött játékpénzen havonta egyszer az iskolában megrendezett vásárban vehetnek részt. A vásár mellett büfé is üzemel ahol szintén KRAJCÁRért lehet vásárolni. A vásár és a büfé árukészletét különböző helyekről biztosítjuk. Egyrészt a szülők pedagógusok ismerősök által behozott otthon feleslegessé váló, de még értékes játékok, könyvek, írószerek egyéb használati tárgyak képezik, másrészt adományokat gyűjtünk, vállalkozók, egyházak, egyéb társadalmi szervezetektől. Ezzel az eszközzel erősítjük a tanuló motivációját, érdekeltté tesszük a tanulási tevékenységében, építünk egyéni szükségleteire, figyelembe vesszük a diákok igényeit. Olyan értékelésben részesítjük a gyereket, ami számára kézzel fogható könnyen megérti, megtapasztalja annak valós értékét. Megfelelő viszonyítási értéket biztosít a teljesítmények megkülönböztetéséhez. Elősegíti az önértékelést, gyakorlatias, a mindennapi életre nevel. Fejleszti a tanulók akarat erejét, kitartását. A megszerzett értékkel a gyerek gazdálkodhat ez lehetőséget ad a tervezésre az önállóságra, saját igényeinek és érdekeinek érvényesítésére. A programelem számos más pedagógiai elemet foglal magába, amelyet itt most nem szükséges kifejteni.

A tanulási stratégiák, eljárások megválasztása:

- az életkori jellemzők figyelembe vétele,
- az ismeretek tapasztalati megalapozása, és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés,
- a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló fejlesztő értékelés,
- az együttműködésre építő tanulási technikák és tanulásszervezési módok szerepének megnövekedése,
- a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok aránya növelése,
- megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó adatgyűjtés, modellezés, szerepjáték,
- az életkori jellemzők figyelembevétele,
- az ismeretek tapasztalati megalapozása,
- a kreativitás fejlesztése,
- differenciált fejlesztés.
- „*Tanulnijó*” – program

A Petkes Csaba neve által fémjelzett programot, ami az önálló tanulás fejlesztéséről szól, 2019 évtől elkezdjük beépíteni iskolánk pedagógiai programjába. Az adaptivitás kérdésköreit megismerve, látva a hiányosságainkat úgy gondoljuk, hogy a tanulásmódszertani program kiegészítésével céltudatosan tudjuk enyhíteni, kezelni a lemorzsolódáshoz vezető problémákat. A tanulnijó program sok játékos feladaton keresztül fejleszti a tanulók képességeit, kompetenciáit, leginkább az önálló tanulást. Tulajdonképpen módszertani segítséget nyújt a pedagógusnak, bővíti a pedagógiai eszköztárát. Felső tagozaton erre, a tanulásmódszertan tantárgy bevezetésével biztosítva van az időkeret, illetve a tanulószoba a másik fő megvalósítási terület.

1.4. Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, a nevelés és az oktatás során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

1.4.1 Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

1.4.2 Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ennek során tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát, ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése. A pedagógiai program a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására, az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre ösztönzi.

1.4.3 Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és/vagy a politikai életben. Olyan részvétel, amelyet a megfelelő tudás, a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség jellemez, és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete vezérel. A Magyar Köztársaság közoktatási rendszerének tehát egyik alapvető feladata olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását.

Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek az Ember és társadalom műveltségi területre koncentrálnak, a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőségeket. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek (pl. a társadalmi viszonyrendszerek felismerésének képessége, az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerésének képessége, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés képessége), értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés) elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások minősége, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlata biztosíthatja.

1.4.4 Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakulnak ki, csakúgy, mint a személyiségére jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól. A Nemzeti alaptantervben megnevezett értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódásokat, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

1.4.5 A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyermekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolában foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

1.4.6 A testi és lelki egészségre nevelés

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében, minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékévé váló tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítik fel a gyerekeket, fiatalokat arra, hogy önálló, életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt alakítsanak ki, és a konfliktusokat képesek legyenek megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezetet

– elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit. Készítsenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utasbalesetek elkerülésének módjaira. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására). Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

1.4.7 Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenységet, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

1.4.7 Fenntarthatóság, környezettudatosság

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezetmegővására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területén, és felelősséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikért.

Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartásnak a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvnek kell lennie egyéni és közösségi szinten egyaránt.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét.

Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése válják meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

1.4.8 Pályaorientáció

A felnőtté válás szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra.

Az iskolának – a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket.

A pályaorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. Kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiaiilag tervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódok kialakítása. A szociális és társadalmi kompetencia fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek (pl. vállalkozó-, gazdálkodó- és munkaképesség).

1.4.9. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenyterben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét.

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

1.4.10. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatiszt, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

1.4.11. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása

A tanulás a pszichikum tartós módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni. Törekedjenek arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári és más információforrások használata elsősorban a következőket foglalja magában: az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka; az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.

A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használata révén. Ismerniük kell a könyvtári keresés módját, a keresés eszközeit, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. El kell sajátítaniuk az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját.

A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a „szabadtér” is.

A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, és ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és életszerű tartalommal ruházza fel azokat. Törekednie kell a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

Az iskolai tanítás-tanulási folyamatba külső szakértő is bevonható. A külső szakértő kiválasztásáért a külső szakértő által közölt ismeretek és az iskolai pedagógiai program összhangjáért az iskola igazgatója a felelős. A külső szakértő a tanítási órán a kijelölt pedagógus közreműködésével, a tanulási folyamat pedagógiai szempontból történő kontrollja mellett vehet részt a tanítási folyamatban.

1.5. Kulcskompetenciák

1.5.1. Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empátikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

1.5.2. Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

1.5.3. Matematikai gondolkodás kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése

- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

1.5.4. Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terepében kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzoló készség
- tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és az nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása
- kíváncsiság
- környezettudatosság

- környezet- és természetvédelem
- egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

1.5.5. Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

1.5.6. A tanulás kompetenciái

Minden műveltségi területen az önálló, hatékony tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartoan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és

beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

1.5.7. Személyes és társas kapcsolati kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja

- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

1.5.8. Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újírtásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

1.5.9. Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgóképek fontosságának elismerése.

1.5.10. További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

1. Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is.
2. Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál
3. Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
4. Tanulá irányítás – önálló tanulásra való nevelés
5. Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
6. Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
7. Értékorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája

8. Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára.

2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Az iskola célja a személyiségfejlesztés, maga az iskolai munka a személyiség szervezett tervszerű fejlesztése.

A személyiség komplex fejlesztése magában foglalja az értelem kiművelése mellett a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztését is.

1. A személyiségfejlődés segítésében kiemelt szerepe van:

- a (tanult) motívumok kialakításának, mert a motívumok segítik az embert döntései meghozatalában;
- A motívumok a cselekvésre készítő belső tényezők. Vannak öröklött, és vannak tanult motívumok. A köznyelv és a szakirodalom nagyon sokfajta motívumot különböztet meg: biológiai szükségletek, öröklött viselkedési hajlamok, vágyak, attitűdök, meggyőződések, előítéletek, hitek, erkölcsi normák, eszmék stb.
- A képességek fejlesztésének, mert a képességektől függ a döntések kivitelezésének eredményessége.
- A kivitelezés eredményességét a szokások, a magatartási minták, az ismeretek és a készségek segítik.
- A szokások összetett, tanult komponensek, amelyek a viselkedés teljes folyamatát szabályozzák.
- A minták mások viselkedésének, magatartásának „tervrajzai” a megfelelő viselkedés megvalósításához.
- Az ismeretek pszichikus komponensek, amelyek hozzásegítenek ahhoz, hogy az újszerű, bonyolult helyzeteket előzetesen gondolati szinten oldjuk meg.
- A készségek tanult pszichikus komponensek, amelyek a viselkedés kivitelezésében működnek közre, a viselkedés technikai elemei. A készségek gyakoroltatással is fejleszthetők, ellentétben a szokásokkal és a mintákkal, amelyek elsajátításához tényleges vagy szimulált helyzetek szükségesek.

2. Tanulási motívumok fejlesztése:

Tanulási motívumok, amelyek képesek kiváltani a tanulókból önkéntelen, illetve szándékos tanulást:

- A tanulási motiváció, megismerési vágy felkeltése, a megismerési vágy alapját jelentő öröklött természetes kíváncsiság táplálása a feladatunk. Ez készíteti a gyermeket a meshallgatásra; arra, hogy mindent szétszedjen, hogy az összerakós játék darabjait összerakja. Ez az öröklött motivációs alapja például az analízisnek, a szintézisnek, a rendszerezésnek. Ez csak úgy működhet, ha az iskola változatos, gazdag fejlesztő programot kínál, hogy minden gyerek megtalálja a kedvére való elfoglaltságot, felhasználva ehhez az egyes tantárgyakban rejlő lehetőségeket is. Az érdeklődés (mint tanult motívum) pozitív élményekkel történő felkeltése, a kielégítését szolgáló, örömet adó aktivitás lehetőségének biztosítása a feladat.
- A felfedezési vágy felkeltésére alkalmas a felfedezettető tanulás, a problémamegoldó tevékenység intenzív, élményt nyújtó folyamata. Ez a folyamat a kisebb gyerekeknél alkalmas arra, hogy választ kapjanak az örökös „miért”-ekre; a serdülőkorban pedig az önálló újraértelmezésre.
- A játékszeretet fejlesztését egyrészt az újabb és újabb fejlesztő játékok megtanulása/megtanítása biztosítja, másrészt a játék, a játékosság, a szimuláció gazdag eszköztára támogatja az egyes témák feldolgozását (pl. irodalmi művek dramatizálása, különböző szerepjátékok stb.) Az alkotás a játékkal szemben nem szimulatív, hanem tényleges tevékenység. Célszerű úgy alakítanunk a tanítás-tanulás, a nevelés folyamatát, hogy rendszeressé váljanak az alkotó jellegű feladatok.
- A nevelés, az oktatás, az iskola alapfunkciójából eredően teljesítményorientált tevékenység. Ezért a tanulóknak ki kell alakítani a szélsőségmentes, optimális teljesítményvágyat. Ezt előmozdítja, ha az iskola következetesen, reálisan értékeli a tanulói teljesítményt, és ha a tanulók önértékelésében is segíti elkerülni a „beskatulyázás” veszélyét.
- A tanulás értelmének megmutatása komoly feladat. Tapasztalnia kell(ene) a tanulónak, hogy a tanulásnak, a tudás megszerzésének gyakorlati értéke van; a továbbtanulási szándék, az önfejlesztés igényének kialakítása is tanulási motívumként működhet. Ehhez szükséges, hogy — legalábbis hosszabb távon, az iskoláztatásának ideje alatt — a tanuló meg is tapasztalhassa a tudás gyakorlati hasznát, érzékelje saját változását, fejlődését.

3. Értelmi képességek fejlesztése:

- A megismerés teljes folyamata az információk célirányos megszerzésével indul; de több, a megismerést lehetővé tevő különböző képesség vehető számba. Ilyen a megfigyelés; az átkódolás; az értelmezés; az indoklás, a bizonyítás; az értékelés. A megfigyelésnek az alsó tagozatban komoly hagyományai vannak, később megkezdődhet a megfigyelésekről jegyzőkönyvek írása, az ellenőrző és a kísérleti megfigyelések bevezetése stb. A kódolás egyik formája az (írásbeli) instrukciók cselekvéssé fordítása, de kódolás a szöveges feladatok matematikai nyelvre történő fordítása is. A kódolás képessége nélkül a megismerési folyamat elakad. Az értelmezési képesség fejlesztésére például a természettudományos tárgyak nagyon sok lehetőséget kínálnak (egyszerű természeti rendszerek viselkedésének, működésének vizsgálata stb.). A megismerés során a kísérletezés, az elemzés, az érvelés képességének elsajátításában is van felelőssége az iskolának.
- A kognitív kommunikáció alapvető funkciója a kivitelező tevékenység és a megismerés, a gondolkodás, a tanulás szolgálata. Az ábraolvasás és az ábrázolás képességének fejlesztése valamennyi tantárgy feladata sokféle szemléltető ábra, modell használatával, vázlatok készítésével. A tapasztalati és értelmező nyelvtudás fejlesztésének legfontosabb eszköze az olvasás és a szövegtanulás, amely függ a nyelvtan tanulástól és nagymértékben attól, hogy a tanulók mennyit és mit olvasnak. Az írás és olvasás képesség esetében nem lehet csak az elsajátításra helyezni a hangsúlyt, legalább ilyen fontos ezek folyamatos fejlesztése: értő olvasás, szövegfeldolgozás, fogalmazási képesség fejlesztése.
- A gondolkodás bonyolult képességrendszer. A legfontosabbnak ítéltető gondolkodási képességek a viszonyítás, az általánosítás és osztályozás, valamint a problémamegoldás. Minden tantárgynak és tanórán kívüli tevékenységnek van feladata, felelőssége abban, hogy az adott tartalmakkal gyakorolják a tanulók a többszemponú viszonyítást, a szelektálást, a keresést, a szortírozást. A problémamegoldó gondolkodást a felfedező tanulás, a felfedezettő oktatás fejleszti.
- A tanulási képesség fejlesztése a kognitív képességek fejlesztésével, a tanulási módok optimalizálásával valósulhat meg. A kognitív képességek alakítása mellett az iskola feladata, hogy rendszeresen használtassa az alapvető tanulási módokat: tapasztalati és értelmező tanulást, önálló és szociális tanulást. Ez a pedagógiai gyakorlatban a cselekedtető tanulás-tanítás, a szemléletes/szemléltető tanulás-tanítás, az értelmező tanítás-tanulás módszerének gyakori (de nem kizárólagos) alkalmazását jelenti. Az önálló tanulás mellett helyet kell kapnia a szociális tanulásnak, amikor a tanulók egymástól tanulnak: egymást utánozzák, meghallgatják mások véleményét, együttműködnek, vitatkoznak, versengenek stb.

4. A személyiség fejlesztés legfontosabb színterei

A tanítási órákon kívül a délutáni napközis/tanulószobai és szakköri foglalkozások is teret adnak a személyiségfejlesztésnek. Szakköri foglalkozásoknál figyelembe vesszük az eltérő szintű adottságokat, az érdeklődési kört. Napköziben a szabadidős játéktevékenység közben a személyiségfejlesztés észrevétlenül valósul meg, a társas kapcsolatok kötetlenebbül formálódnak.

A délelőtti és délutáni személyiségfejlesztésre irányuló folyamatokban egyaránt példaértékű a nevelő jelleme.

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét – megkülönböztetett figyelemmel az SNI tanulókéra - széleskörűen fejlessze.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- A megismerés teljes folyamata az információk célirányos megszerzésével indul; de több, a megismerést lehetővé tevő különböző képesség vehető számba. Ilyen a megfigyelés; az átkódolás; az értelmezés; az indoklás, a bizonyítás; az értékelés. A megfigyelésnek az alsó tagozatban komoly hagyományai vannak, később megkezdődhet a megfigyelésekről jegyzőkönyvek írása, az ellenőrző és a kísérleti megfigyelések bevezetése stb. A kódolás egyik formája az (írásbeli) instrukciók cselekvéssé fordítása, de kódolás a szöveges feladatok matematikai nyelvre történő fordítása is. A kódolás képessége nélkül a megismerési folyamat elakad. Az értelmezési képesség fejlesztésére például a természettudományos tárgyak nagyon sok lehetőséget kínálnak (egyszerű természeti rendszerek viselkedésének, működésének vizsgálata stb.). A megismerés során a kísérletezés, az elemzés, az érvelés képességeinek elsajátításában is van felelőssége az iskolának.
- A kognitív kommunikáció alapvető funkciója a kivitelező tevékenység és a megismerés, a gondolkodás, a tanulás szolgálata. Az ábraolvasás és az ábrázolás képességének fejlesztése valamennyi tantárgy feladata sokféle szemléltető ábra, modell használatával, vázlatok készítésével. A tapasztalati és értelmező nyelvtudás fejlesztésének legfontosabb eszköze az olvasás és a szövegtanulás, amely függ a nyelvtan tanulástól és nagymértékben attól, hogy a tanulók mennyit és mit olvasnak. Az írás és olvasás képesség esetében nem lehet csak az elsajátításra helyezni a hangsúlyt, legalább ilyen fontos ezek folyamatos fejlesztése: értő olvasás, szövegfeldolgozás, fogalmazási képesség fejlesztése.

- A gondolkodás bonyolult képességrendszer. A legfontosabbnak ítéltető gondolkodási képességek a viszonyítás, az általánosítás és osztályozás, valamint a problémamegoldás. Minden tantárgynak és tanórán kívüli tevékenységnek van feladata, felelőssége abban, hogy az adott tartalmakkal gyakorolják a tanulók a többszemponú viszonyítást, a szelektálást, a keresést, a szortírozást. A problémamegoldó gondolkodást a felfedező tanulás, a felfedezettő oktatás fejleszti.
- A tanulási képesség fejlesztése a kognitív képességek fejlesztésével, a tanulási módok optimalizálásával valósulhat meg. A kognitív képességek alakítása mellett az iskola feladata, hogy rendszeresen használtassa az alapvető tanulási módokat: tapasztalati és értelmező tanulás, önálló és szociális tanulás. Ez a pedagógiai gyakorlatban a cselekedtető tanulás-tanítás, a szemléletes/szemléltető tanulás-tanítás, az értelmező tanítás-tanulás módszerének gyakori (de nem kizárólagos) alkalmazását jelenti. Az önálló tanulás mellett helyet kell kapnia a szociális tanulásnak, amikor a tanulók egymástól tanulnak: egymást utánozzák, meghallgatják mások véleményét, együttműködnek, vitatkoznak, versengenek stb.

3. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

1.A WHO meghatározása szerint az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák.

Az egészségnevelés olyan változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkészségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében.

Az egészségfejlesztés - és annak egyik megvalósulási formája, a korszerű egészségnevelés – az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ennek része

- az egészséges táplálkozás
- az aktív szabadidő eltöltés
- a mindennapos testmozgás
- a személyi higiéné
- a lelki egyensúly megteremtése
- a harmonikus párkapcsolatok és családi élet kialakítása, fenntartása

- a családtervezési módszerek
- az egészséges és biztonságos környezet kialakítása
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülése
- a járványügyi és élelmiszerbiztonság megvalósítása.

A gyerekek hosszú éveket töltenek az iskolában, s ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza később kialakuló életmódjukat, szokásaikat, a preferenciák kialakítását, ezért az iskola az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere.

2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzeten átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
 - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;

- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY ELSŐSEGÉLY–NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY–NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
Kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás
testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - magasból esés

– az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt vagy az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületének bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

4. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A közösségfejlesztés mindannyiunk feladata. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, munkájával.

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

Az iskola életében a közösség tevékenységrendszere kulcsfontosságú szerepet tölt be, ami annak végiggondolására is készítet bennünket, hogy ha az iskola mellőzi a közösségi tevékenységrendszer teljes értékű kiépítését, ez a közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartásformák begyakorlását, szokásszerűvé tételét biztosító alapvető fontosságú hatasegyüttesek kiesését jelenti a nevelési hatásrendszerből, s ennek feltehetően sokoldalú, negatív következményei vannak.

A közösség tevékenységrendszere nem csupán a szokásformáló, beidegző-begyakorló hatások forrása, hanem egyúttal alapja olyan közösségen belüli kölcsönhatásoknak is, amelyek a tanulók között játszódnak le, de erőteljesen támogatják ezt a szokásformáló folyamatot, emellett pedig nagy hatékonysággal járulnak hozzá a közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartás- és tevékenységformák mintáinak, modelljeinek közvetítéséhez, valamint a konstruktív aktivitást megalapozó meggyőződések kialakításához is.

Iskolai közösség két nagy csoportra osztható: felnőttek és gyerekek közösségére. A felnőttek közösségébe tartoznak az iskola dolgozói (pedagógusok és technikai alkalmazottak) és a szülők. A gyerekek osztályközösségekbe szerveződnek, közülük kerülnek ki az érdekképviselőket megvalósító diák önkormányzati képviselők.

A közösségfejlesztés közös feladatunk. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként álljon a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

Pedagógusközösségünk feladatai:

Kölcsönös megbecsülésen, tiszteleten alapuló munkánk során a felmerült konfliktusokat kulturáltan, megértéssel, az okok megszüntetésével próbáljuk megoldani.

Szakmai és pedagógiai segítséget nyújtunk egymásnak, ötleteinkkel és újításainkkal segítsük egymást.

Megnyilvánulásainkban, viselkedésünkben óvjuk meg saját és kollégáink tekintélyét.

Nyíltan és őszintén vállaljuk fel véleményünket, ezzel segítve közösségünk pozitív fejlődését, valamint a vezetőség munkáját.

Döntéseinket körültekintően hozzuk meg, a szabályokat egységesen és következetesen tartassuk és tartsuk be.

Gyerekektől és a szülőktől szerzett információkat az etikai normák betartása mellett csak a gyerekek érdekében osszuk meg egymással.

Olyan pedagógusközösség kialakítása, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Közös célok elérése érdekében legyünk kompromisszumképesek.

Építsünk ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, külső szakemberekkel.

Tanulóközösségek feladatai:

Ismerje meg és tartsa be a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.

Legyen önellenőrző, segítőkész, valamint nyitott és megértő a másáig iránt.

becsülje meg szűkebb és tágabb környezetének eszmei és anyagi értékeit, óvja környezetének tisztaságát.

Ötleteivel, aktív részvételével segítse az osztályközösség kialakulását, pozitív fejlődését.

Lépjön fel egymás testi és lelki épségét veszélyeztető tevékenységek ellen.

Lépjön fel az agresszív, rendbontó magatartás ellen.

Tisztelje és becsülje meg a felnőttek és társainak munkáját.

Megnyilvánulásaiban tartsa be az etikai normákat.

Szülők közössége:

Véleményével, megnyilvánulásával segítse a pedagógusok, a Diákönkormányzat és az osztályközösségek munkáját.

Közös programok szervezése során működjön együtt a nevelőtestülettel és a diákönkormányzattal.

Partnerként fogja el a gyermeke érdekében tevékenykedő pedagógusokat, és együtt irányítsák a gyerekeket a helyes úton.

Iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei és feladatai:

1. Tanórák:

Alapvető feladat olyan közösség formálása, amely közös értékrend elfogadására, egymás segítésére, a kölcsönös segítségnyújtásra, egymás közös ellenőrzésére, a munka szervezésére, a közvetlen tapasztalatszerzés segítésére, a tanulók önállóságának, öntevékenységének kialakítására, fejlesztésére alkalmas. Valamint szükség van a közös cselekvések fejlesztésére is: példamutatással, értékeléssel, továbbá bírálat, önbírálat segítségével – a pedagógus közvetlen, majd közvetett irányításával. A közösség legyen képes a már elért eredmények megtartására és fejlesztésére, a tananyag minél jobb elsajátítására különböző munkaformákkal. Az egyes tantárgyak közösségfejlesztési feladatait a tantárgyi követelmények tartalmazzák.

2. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

A kötetlenebb együttlétek biztosítják egymás jobb megismerését, a sikeresen végzett munka örömeinek együttes átélését; az esetleges kudarcok elemzését, feldolgozását, tanulságok levonását.

Lehetséges formái:

tanulócsoportok: felnőtt irányítása mellett egyéni tempóban haladhatnak a tanulási folyamatokban, ez által a segítségnyújtás, együttműködés és a tolerancia kiemelt feladat.

tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások: közel azonos képességű tanulók csoportja, közös ötleteléssel, egymás biztatásával segíthetik a haladást

szakkörök: azonos érdeklődésű, esetleg eltérő képességű tanulók csoportja: kiemelt közösségi feladat a tapasztalatok, megoldások megbeszélése során a kommunikációs szabályok ismerete és betartása.

iskolai sportkör: szabályok betartásának, betartatásának fontossága mellett az egymás testi épségének megóvása közös feladat. A csapatjátékok közösségformáló hatása kiemelkedő, mivel az egyéni érdekeket felülírja a csapat érdeke. Kiemelten fejleszthető az egészséges versenyszellem.

kirándulások, hagyományőrző tevékenységek: az együttes élményen túl lehetőséget teremtenek nemzeti értékeink jobb megismerésére, megbecsülésére; a természet iránti tisztelet, a környezet iránti felelősség érzésének felkeltésére. Tömegközlekedési szabályok megismerése betartása, betartatása is formálja a közösségi szellemet.

versenyek: kiemelkedő képességgel, szorgalommal rendelkező gyerekek megmérettetése során alkalom nyílik a kudarcélmény, siker közösségben való átélésére, mások örömeinek vagy kudarcának empatikus átélésére.

3. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A diákönkormányzat a tanulók irányító, önszervező közössége, melynek keretében a tanulók a (pedagógus közösséggel) együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

Feladatai:

olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak.

Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

Olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes közösségi élményeket keltenek és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,

A tanulóközösség megbízása alapján a jogszabályban meghatározott esetekben gyakorolja az egyetértési, javaslattételi és véleményezési jogokat.

Az iskolai hagyományok szellemében a diákönkormányzat feladatai közé tartozik a munkatervében meghatározott programok szervezése.

Segítse az iskola épületének és környezetének tisztaságának és állagának megóvását, lépjen fel az ezek ellen irányuló tevékenységek ellen.

Segítse a pedagógusok munkáját mindennapi élet és a programok lebonyolítása során.

Iskolai programokon példamutatóan viselkedjenek, és ezt várják el a tanulóközösségtől is.

A megszervezett és lebonyolított programok értékelése során fejlődik vitakészségük, ítélőképességük.

4. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

vetélkedők: közös cél érdekében való szellemi vagy mozgásos együttműködés, mely során a segítőkészség és együttműködés fejleszhető.

bemutatók: egy téma feldolgozását segítő előadó munkájának megbecsülése, előadásának, bemutatásának segítése.

ünnepélyek: nemzeti ünnepeink tisztelete, megismerése. A szereplők és felkészítők munkájának megbecsülése is cél. Az együttes szereplésekben való felkészülések olyan képességek megmutatására is lehetőséget teremtenek, amelyekre a tanítási órák keretében nincs lehetőség. E feladatok kiváló terepet jelentenek a közösséggel szembeni felelősség átérzésének elmélyítésére.

5. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI

Az iskola pedagógiai programja meghatározza az iskola nevelési programját, ennek keretén belül a pedagógusok helyi intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait.

Elméleti alapvetés

A pedagógusok szakmai (pedagógiai) és benne az osztályfőnök nevelési tartalmú tevékenységének a pedagógiai programban való szabályozása nem jelent egyet a munkaköri leírással (mely egyébként az SZMSZ része), azonban a munkaköri leírás pedagógiai tevékenységgel kapcsolatos részei összhangban kell, hogy legyenek a pedagógiai program ezen részével.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján.

A pedagógus:

- napi rendszerességgel megbeszéli és kialakítja a legfontosabb napi feladatokat a tanulócsoportjában tanító nevelőkkel, és szükség esetén egyeztet velük;
- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;

- a gyermekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, s maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen;
- a kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja vagy a tanulókkal együtt értékeli;
- az írásbeli számonkérések anyagait a következő tanóra, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles kijavítani;
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el;
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;
- biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése;
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően;
- különös figyelmet fordít a mindennapos testmozgás megvalósítására a tanórai és a szabadidős foglalkozások megtartása során;
- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására;
- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait;
- a félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírattja;
- a kötelező házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli;

- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor;

- az iskolavezetés jóváhagyásával, a tantárgyfelosztás alapján a lassúbb tempóban haladó gyerekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezhet lehetőséget biztosítva a javításra;

- foglalkozásain optimálisan felhasználja a rendelkezésére álló szemléltető eszközöket;

- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében való tájékozódik

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,

- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

6. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI

Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerése és az osztályközösség arculatának formálása kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, klubdelutánok, sportfoglalkozások, rendezvények, diákgyűlések, utazások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások stb.

Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyermekhez. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.

Az osztályfőnök nevelő munkájának szerves része a közvetlen nevelőmunka.

Az osztályfőnöki órákon sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. Jellemezze az osztályfőnöki órákat a mai fiatalokhoz közel álló tartalom és forma! Az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe.

Célunk, hogy a tanulók fejében megfogalmazódott kérdések ne haljanak el. Gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak ők és az osztályfőnök is. A válaszokat ne a tanár fogalmazza meg, ő csak a saját véleményét mondja el, de társ legyen a megoldáskeresésben. Sokszor egy-egy problémát alternatív módon lehet csak kezelni és megoldani, ebben segíthet a szülő is. Lényeges, hogy az osztályfőnök - akinek célja a diákok sokoldalú megismerése és fejlesztése - élvezze ezt a szabadságot adó együttlétet. Serkentő környezetet teremtsen, bátorítsa a gyermekek autonóm törekvéseit, fogadja el fantáziavilágukat. Biztonságos háttérrel adjon a gyermekeknek, a fejlesztő szándék mellett is elfogadva őket olyanak amilyenek, hiszen élettapasztalatukat, társadalmi - emberi mintáikat és személyes élményeiket saját környezetükből, életterükből hozzák.

Az osztályfőnöki órákon törekedni kell olyan légkör kialakítására, amely feloldja a tanulóban lévő gátlásokat, segíti a tanulókat abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a "kényes" témákban is. A feloldódáshoz más környezet kell, mint a hagyományosan merev tantermi berendezés, az egymás hátát látó gyerekekkel. Klubszobát célszerű berendezni, ami témától függően átrendezhető: puffokkal, ülőpárnákkal, vitrinekkel, polcokkal, meseszőnyeggel. A falon legyen lehetőség "területeket" kialakítani saját osztály-, faliújságra, akár falfirkára is. Ki lehessen alakítani osztálykuckókat. Legyen a teremben hagyományos és modern audiovizuális eszköz, fényképezőgép, üres magnókazetták. Hangszerek: furulyák, dobok, szintetizátor. Kartonok, színes papírok, ollók, ragasztó, színes ceruzák, zsírkréta, festékek, folyóiratok, könyvek, művészeti alkotások reprodukciói, bábok. Nem szükséges minden órát ebben a megszokott környezetben tartani, lehet színhely: könyvtár, múzeum, közösségi ház, vagy éppen a természet.

Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői:

- Az 5-8. évfolyamon kötelező osztályfőnöki órák nevelési témái lehetnek: kötöttek, szabadon választhatók és aktuális eseményekhez kapcsolódóak.
- Az osztályfőnöki óra egyszerre szolgálja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását. Fejleszti az önismeretet, felkészíti a tanulókat a kulturált társas kapcsolatok építésére és fenntartására. Hozzájárul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához.
- A tanulókat tudományosan megalapozott ismeretekhez juttatja a természeti- és társadalmi környezetről, az emberről, és megismerteti őket a magatartási szabályokkal és etikai normákkal.

- Szükség van azonban arra, hogy a javasolt osztályfőnöki program koncentrikusan bővülő ismeretrendszere már 5. osztálytól járuljon hozzá a fiatalok önismeretének, önfejlesztő stratégiájának és erkölcsiségének alakításához (egészséges életmód, konstruktív életvezetés, magatartás kultúra, erkölcsismeret, vallásismeret).

- Az életkornak megfelelő ember-, és társadalomismeretek nyújtásával segítse elő a tanuló szocializálódási folyamatát, természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését.

- Segítse a tanulót kapcsolat-, és viszonyrendszereinek felismerésében, nevelje értékes és hasznos kapcsolatok kialakítására és ápolására.

- Fejlessze a tanuló szociális érzékenységét, toleranciáját, valamint empatisz képességét az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.

- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.

- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.

- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.

- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.

- Szülői értekezletet tart.

- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.

- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.

- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.

- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.

- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segítésére.

- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

7. INTEGRÁCIÓ: A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

Intézményünkben az integráció három fő területen jelentkezik:

- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrálása (IPR)
- sajátos nevelési igényű, tanulásban akadályozott gyermekek integrálása (SNI)
- roma integráció (Külön fejezetben: cigány nemzetiségi nevelés-oktatás)

7.1 A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Intézményünk a 2009/2010-es tanévtől az **Integrációs Pedagógiai Rendszert** alkalmazza a 2H-s és 3H-s tanulók sokoldalú felzárkóztatására. A programhoz 2014-ig külön normatíva kapcsolódott, amiből nagyon hatékony integrációs programot tudtunk megvalósítani. Az anyagi források megszűnése után is folytattuk a programot, csak a tevékenységet a szűkösebb keretekhez igazítottuk.

A program céljai:

- A különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadása, és együttnevelése
- Multikulturális tartalmak beépítése a helyi tantervbe.
- A szülőkkel, partnerekkel való kapcsolattartás lehetőségeinek, módjainak fejlesztése
- A tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer továbbfejlesztése.
- Az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók esélyeinek továbbnövelése, javítása.
- A tankötelezettségi kor határa előtt az iskolai rendszerből kikerülők számának szinten tartása.
- A hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása
- A tanuláshoz való viszony áthangolása
- A tanulói aktivitás növelése a tanítási órákon (kooperatív módszer alkalmazásával)

- Hatékony tanulási módszerek, szokások elsajátíttatása
- A tanuláshoz szükséges alapkészségek (koncentráció, figyelem, emlékezet) fejlesztése
- Továbbtanuláshoz szükséges információk átadása
- Személyiségfejlesztés
- Szabadidő hasznos eltöltése
- Az országos kompetenciamérések eredményének javítása.

Feladatkör: Szociális hátrányokkal, beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység az iskolában.

Intézményünk a támogatások lezárulta után is megtartotta az Integrációs Pedagógiai Program elemeit, hiszen a tanulók szociális háttere nem változott, felzárkóztatásukra szükség van az oktatás-nevelés és a munkaerőpiacon is. A program tartalmi részeit átdolgozva, az aktuális lehetőségekhez igazítva alakítottuk át.

- személyiségfejlesztésre nagyobb hangsúlyt fektetve az osztályfőnöki munkában és a kiscsoportos, szabadon választható foglalkozások során
- mentorálás helyett felzárkóztató foglalkozások szervezése évfolyamonként heti két órában
- művészeti nevelés, hagyományápolás érdekében betlehemes szakkör működik
- családi házzal való kapcsolattartás érdekében munkatervünk minden hónapban tartalmaz valamilyen programot a szülők bevonásával (nyílt nap, családi nap, húsvéti játszóház, karácsonyi játszóház)
- óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében a nagycsoportos óvodásoknak és szüleiknek játékos, de oktató jellegű, fejlesztő programokat szervezünk (sportmikulás, iskolakóstolgotó nyílt napok)
- erdei táborokat pótolják az Erzsébet-táborok tábortípusai, amelyekre minden évben pályázunk. Az alsós gyermekek több turnusban napközis táborokban vehetnek részt, a felsősök ottalvós táborokba is jelentkezhetnek (tavaszi osztálykirándulás, nyári élménytábor). A külsős táboroztatásokat, kirándulásokat rendkívül fontosnak tartjuk a társadalmi integráció érdekében.
- Máltai-szeretetszolgálattal együttműködve a társadalmi felzárkóztatást elősegítő egyéb tevékenységek is megvalósulnak: sporttevékenységek, zenei-művészeti előadások, táncházak, sportversenyek más településeiken tanuló gyermekekkel

Az integrációt elősegítő módszertani elemek:

Az oktató-nevelő munka hatékonyságát befolyásoló tényezők egyike a tanítás-tanulás során alkalmazott módszerek. A tanulás korszerű felfogásmódjának jellemző vonása a motiváció, - az érzelmi szféra fontosságának figyelembevétele. A személyiségfejlesztést, az oktató-nevelő munka hatékonyságát kedvezően befolyásolják:

- A foglalkozások érdekesek, élményszerűek legyenek, hogy a gyermekek örömmel vegyenek ezeken részt, érezzék, hogy valamivel gazdagodtak, többet tudnak.
- A felfedezés izgalma, a sikeres problémamegoldás, az eredményes munka tudata legyen a tanulók tevékenységének legfőbb indítéka.
- A fejlődés alapfeltétele a tevékenykedés.
- Az önálló problémamegoldó gondolkodás kialakításához a konvergens gondolkodás gátjainak letörésén keresztül vezet az út. Ennek célszerű eszköze a problémák divergens megoldásokon alapuló vizsgálata.
- A megoldási módszereket lehetőleg a tanulók fedezzék fel.

Az iskolába járó gyermekek jelentős része szociális, műveltségi hátránnyal küzd. Felzárkóztatásukhoz a tanórán kívüli korrepetálások, speciális, egyéni foglalkozások nyújtanak segítséget, és lehetővé teszik a hátrány minimalizálását vagy lehetőség szerinti megszüntetését. Ennek leghatékonyabb eszközei a rendszeres kapcsolattartás, beszélgetés, családlátogatások, szülői értekezletek, fogadónapok, nyílt tanítási napok. A felzárkóztatásra szoruló tanulókkal való foglalkozást differenciáltan oldjuk meg.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- szórt figyelmű;
- nehezen tud koncentrálni;
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat;
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú;
- kézügyessége fejletlen;
- lassan vált át egyik feladatról a másikra;
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak;
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel
- valamely részképesség területén adódó lemaradás miatt.

A felzárkóztatás célja

- A környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály illetve az iskolai közösségbe való bekapcsolódás és továbbhaladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Készségek, képességek fejlesztése.
- A napi tanulás feltételeinek biztosítása, a korrekciós tevékenység és a korrepetálás révén a napi lépéstartás megszervezése, az eredményes tanulási folyamat megszervezése.
- Valamely részképesség területén megnyilvánuló hátrány kompenzálása.
- Viselkedési szokások kialakítása, változtatása, gyakorlati alkalmazása, az általános emberi normák, valamint az iskolai házirend szellemében.
- Pályára irányítás, pályaválasztás, a beiskolázás segítése.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanulási zavar vagy a tanulási nehézség magatartászavarral és a szociális hátránnyal gyakran együtt jelentkeznek, egymással szoros kölcsönhatásban van.

A tanulási nehézség vagy a tanulási zavar oka lehet születési, fejlődési rendellenesség illetve fogyatékoság vagy kisgyermekkorai betegség.

Ez megmutatkozik a következőkben:

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjén (hibás ejtés, szegényes szókinccs, a szövegemlékezet fejletlensége).
- olvasás-írás és a számolás zavara
- mozgáskoordináció zavara
- kialakulatlan testséma, tér- és irányérzékelési bizonytalanság
- ritmusérzék fejletlensége
- a vizuális elemző- és megfigyelőképesség gyengesége
- a tartós figyelem hiánya

Az iskolai tanulási kudarcok hatására a gyermekben olyan pszichés tünetek alakulnak ki, (érzelmi labilitás, szorongás, önbizalom hiánya, hiperaktivitás stb.) amelyek kedvezőtlen magatartási megnyilvánulásokat eredményeznek.

Ehhez társulnak olyan szociális kapcsolati zavarok, mint például a nem megfelelő anya- gyermek kapcsolat, az ingerszegény környezet, az elhanyagolt családi háttér stb.

Tapasztalataink alapján ezek a gyermekek a normál iskolai körülmények között, nagyobb létszámú osztályban, a megszokott módszerekkel nem képesek a tanulásban előrehaladni, fejlődni.

Az egyes képességek terén jelentkező elmaradás, lassúbb fejlődés rendszerint más pszichikus folyamatokkal is kapcsolatos. Például a felidézés nehézségei többnyire az észlelés és a megfigyelés folyamatainak elégtelenségeivel is összefüggenek, ezért elképzelhetetlen egy- egy képesség elszigetelt fejlesztése. Mindig a különböző intellektuális és érzelmi tényező együttes feltárására és fejlesztésére törekszünk.

7.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a tanulási és magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelnünk:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,

a kifejezett féltékenységre, irigységre,
a beszédzavarra,
a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása, **melynek során vizsgálendő, hogy az** a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása), a család és az iskola ellentétéből fakad-e, iskolai ártalmakra vezethető-e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegyenítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.) esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye.

A tanulási zavar esetében fel kell figyelniük:

a szórt figyelemre,
az elmaradó tanulmányi eredményességre,
a beazonosítható jegyekre, zavarokra.

A feltárt tanulási problémák összerendezése után vizsgálatot kell kezdeményezni, majd a vizsgálat eredménye értelmében a megnevezett szakember bevonásával biztosítani kell a szakszerű ellátást valamint a többségi órákon való támogató nevelő-oktató attitűdöt.

Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés a gyógypedagógusokkal, a **pedagógiai szakszolgálatok** szakembereivel és az egészségügyi intézményekkel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

fejlesztőpedagógus támogatásával egyéni fejlesztés, tanulmányi támogatás
kéttanítós módszer alkalmazása tanítási órán gyógypedagógus facilitáló közreműködésével,
többségi órákon támogató légkör kialakításával,
egyéb szakmai támogatással
békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);

a szülőkkal való rendszeres kapcsolattartással;
az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (lásd „a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszerét”);
a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógussal való együttműködéssel;
szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételel.

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Iskolánk feladata:

A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.
A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.
Szervezett kompenzációs programokban való részvétel iskolai szinten.

Ennek érdekében fejleszteni szükséges a tanuló önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szereplni tudását, konfliktuskezelői képességét.

Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:

Esélyegyenlőség biztosítása.

Sokszínű tevékenységformák biztosítása:

Egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés

Kooperatív technikák alkalmazása

Projekt módszer

Tevékenységek központi pedagógiák

Individuális tanulás előtérbe helyezése

Az alapozó időszak elnyújtása

Fejlesztő értékelés alkalmazása

Napköziotthon, szakkorrepetálás biztosítása

A pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi **feladatok elvégzésével megbízott pedagógus**, családgondozó

Tanulásmódszertan tanítása

Mozgás- és játékterápiás csoportok

Viselkedés-, játékterápia
Családterápia
Kreatív tevékenységek
Sport tevékenységek
Kommunikáció fejlesztése
Önismereti foglalkozások
Drámajáték
Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások
A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása IKT eszközhasználattal.

Az elérendő cél:

a tanulók felelősségtudatának,
önfegyelmének,
kezdeményezőkézségének,
csoportmunkára való alkalmasságának
kialakítása.

7.2.1 Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése

7.2.2. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésének, oktatásának pedagógiai feladatai

Az iskolában a gyermek alapvető tevékenysége a tanulás, mely alakítója interperszonális kapcsolatainak is. A pedagógus kötelessége, hogy megteremtse a sikeres tanulás feltételeit, ezzel segítve a gyermek optimális személyiségfejlődését, különös tekintettel mentális fejlődésére. A közös siker másik feltétele a gyermek érettségében, tanulásra alkalmas személyiségében keresendő.

A kezdeti teljesítményzavarok, s az ezekből következő nyugtalan, hipermotilis viselkedés, vagy túlzott féltékenység, a kevés szociális megerősítés, a gyenge teljesítmény rontja a gyermek szociális pozícióját a csoporthierarchiában. A tanulási zavaros gyermeket igen érzékenyen érinti szociális kapcsolatainak megromlása, így a legkülönbözőbb eszközökkel igyekszik magára terelni a figyelmet. Feltétlenül szükséges a korai szűrés, ill. a kiszűrt gyermekek intenzív fejlesztése.

Az iskola pedagógusai külön figyelmet fordítanak e problémás tanulók körére. Az észlelt, tapasztalt rendellenesség figyelembe vételével a tanulóról készült pedagógiai jellemzés alapján a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság, ill. a Nevelési Tanácsadó szakvéleménye, diagnózisa és terápiás javaslata alapján történik a problémás tanulók oktatása, nevelése.

Az enyhén értelmi fogyatékosokkal a mentálisan sérültek tanterve szerint, integráltan foglalkozunk. Heti 3 ill. 7-8. évfolyamon heti 4 órában gyógypedagógus is segíti a tanulási, tanítási folyamatot.

A munkánk eredményességéhez a szakirodalmak, képességfejlesztő kiadványok, eszközök és egyéb oktatástechnikai eszközök állnak rendelkezésre.

A minőségi munkánk megtartásához, a fejlődéshez, a fejlesztéshez további speciális eszközöket, kiadványokat (szakirodalom, képességfejlesztő füzetek, eszközök) kell biztosítani.

Az iskola feladata, hogy megtanítsa, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyat, hogy megtanítsa a jól végzett munka örömeire és az alkotás izgalmára, hogy szeressük, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.

7.2.3. Az egyéni fejlesztő program elkészítésének legfontosabb szempontjai:

- a fejlesztés célja
- a program eredményes megvalósításának feltételei
- A részfunkciók fejlesztése:
 - A téri tájékozódás fejlesztése orientációs gyakorlatokkal
 - A hallási fegyelem fejlesztése
 - A ritmusérzék fejlesztése
 - Az emlékezet és a figyelem fejlesztése
 - A beszédképesség fejlesztése
 - A grafomotoros készség fejlesztése
 - A tanuló tárgyi tudásának fejlesztése
 - A fejlődés értékelése, elsősorban önmagához viszonyítva

7.2.4. Az integráció alapkérdései:

Az integráció lényege a különböző sérülésekkel küzdő, tanulásban akadályozott gyerekek együttes oktatása, nevelése, hasonló korú és ilyen zavarokat nem mutató társaikkal.

Az enyhén értelmi sérült tanulók integrált oktatása feltételezi a tanítók, tanárok, gyógypedagógus, a szülők és a gyerekek együttműködését.

A felnőtt társadalomban együtt élnek épek és sérültek. A speciális intézményekben kortársaiktól elszakítva nem tanulhatják meg az együttélés szabályait.

A szegregáció esetében nem biztosított a szabad iskolaválasztás a sérült gyerekek és szüleik számára. Speciális iskola hiányában a családból kiszakítva, kollégiumba kell mennie.

Az egészséges gyerekek közege húzóerőt, pozitív példát jelent az integráltan nevelt kisiskolás számára.

Az egészséges, ép gyerekek megtanulják kezelni a másságot, a sérülés tényét és az optimális segítségnyújtás módjait.

Nagy erőlelépést jelentett a reformpedagógiai irányzatok megerősödése, melyek a személyiség fejlődését tüzték ki fő céljukként, gyakran nem téve különbséget egészségesek és sérültek között.

Iskolánk felvállalja a sajátos nevelési igényű tanulók teljes integrációjú nevelését-oktatását. Biztosítjuk az Nkt. 47. § megfogalmazott feltételeket.

A tünetek, a tünet együttesek korai felismerése után a tanulókról részletes, átfogó a szülővel véleményeztetett, aláírt, a tanuló 5 éves egészségügyi státuszát igazoló orvosi aláírással ellátott pedagógiai jellemzést juttatunk el a Zalaegerszegen működő Nevelési Tanácsadóba, súlyosabb esetben a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsághoz. Az említett bizottságok diagnózisa, terápiais javaslata, valamint az ide vonatkozó jogszabályok alapján megszervezzük a tanulóval való szakszerű foglalkozást differenciált, egyéni fejlesztési terv alapján.

Fő célkitűzések:

- Az egyéni optimális fejlődés biztosítása az oktatás és a nevelés minden területén.
- Biztos alapkészségek kialakítása minden tanulónál, függetlenül egyéni adottságának szintjeitől.
- Az iskolai tanulás szervezésénél annyi és olyan jellegű tevékenység biztosítása, amennyi a gyermek fejlettségi fokán szükséges ahhoz, hogy valamely ismeret biztos készséggé váljon nála.
- A kisiskolás saját lehetőségeinek megfelelő, optimális szintre hozása, egyéni fejlődési ütemének figyelembe vételével.

Érvek az integrált oktatás mellett:

- A felnőtt társadalomban együtt élnek épek és sérültek. A speciális intézményekben kortársaiktól elszakítva nem tanulhatják meg az együttélés szabályait.
- A szegregáció esetében nem biztosított a szabad iskolaválasztás a sérült gyerekek és szüleik számára. Speciális iskola hiányában a családból kiszakítva, kollégiumba kell mennie.
- Az egészséges, ép gyerekek megtanulják kezelni a másságot, a sérülés tényét és az optimális segítségnyújtás módjait.

Nagy erőlelépést jelentett a reformpedagógiai irányzatok megerősödése, melyek a személyiség fejlődését tüzték ki fő céljukként, gyakran nem téve különbséget egészségesek és sérültek között.

7.2.5. Az integrált fejlesztés megvalósításának módjai:

Teljes integráció:

Ebben a formában a sérült gyerekek a befogadó osztály állandó tagjai. Társaikkal minden tanórán képességeik szerint megfelelő mértékben vesznek részt.

A közoktatási tv. Pozitív diszkriminációt alkalmaz, elismerve, hogy a fogyatékos gyerekek integrált tanítása plusz energiát, odafigyelést igényel:

A teljes integrációban az integrált gyerekek tanulását speciális szakember (gyógypedagógus) is figyelemmel kíséri, segíti. A kisgyermeket a nevelés, oktatás színterein együtt nevelik az egészséges társaikkal, rehabilitációs és rehabilitációs fejlesztésük viszont elkülönítve történik.

7.2.6. Az integrált nevelés célja:

- Az integráltan nevelt sérült tanulókat a nevelés-oktatás ne terhelje túl.
- Fejlesztésük a számukra megfelelő mélységben történjen.
- Az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez.
- A sérülésből adódó hátrányok kompenzálása érdekében heti óraszámuk 10- 13%-ában rehabilitációs fejlesztőterápián vegyen részt, gyógypedagógus közreműködésével.

7.2.7. Egyénre szabott értékelés

Az egyéni különbségekre figyelő, az egyéni érési ütemnek teret engedő iskolák értékelési szempontjai ne csupán a tanulmányi eredményekre korlátozódjanak, hanem a gyermek egész személyiségének fejlődésére koncentráljanak.

Az értékelésnél vegyék figyelembe:

- a tanulást befolyásoló részképességek fejlettségét, a további fejlesztés irányát,
- a tanulási technikák fejlettségének szintjét,
- a munkavégzés pontosságát, önellenőrzésének, önértékelésének szintjét,
- az alapkészségek elsajátításának szintjeit,
- a művészeti és mozgás tevékenység értékelését,
- a gyermek érzelmi életének jellemzőit,
- a gyermek társas kapcsolatainak jellemzőit, azok alakulását.

Az integráltan oktatott, enyhén értelmi sérült tanulók értékelésekor a rájuk vonatkozó, az adott évfolyamon feltüntetett csökkentett, vagy módosított követelményrendszer a meghatározó.

7.2.8. Az iskolai munkát segítő gyógypedagógus feladatai:

- Egyéni fejlesztési tervek elkészítésének szakmai segítése.
- A megfelelő fejlesztő eszközök végiggondolása a pedagógusokkal egyeztetve.
- A sérülésből adódó hátrányok kompenzálása.
- A fejlődés nyomon követése, regisztrálása.
- Folyamatos kapcsolattartás a sérült iskolás szüleivel.
- A nevelőtestület szemléletének alakítása.
- Szükség esetén más szakemberek bevonása.

7.2.9. Tehetséges tanulók fejlesztése - tehetségendozás

A gyerekek nem egyformák. A családi körülmények, anyagi lehetőségek eltérő környezeti hatások és különböző veleszületett adottságok, képességek miatt a tanulók eltérő ütemben fejlődnek. Különböző életkorokban ugyanaz a gyerek más és más képet mutat.

A képességek kibontakoztatása, fejlesztése érdekében:

- Folyamatosan figyelemmel kísérjük tanítványaink teljesítményét, érdeklődési körének alakulását.

- A tehetségesnek tűnő tanulókat a lehetőségek szerint, érdeklődésüknek megfelelően választható tanórai, szakköri, sportköri, művészeti foglalkozásokra illetve egyéb tanulmányi versenyekre irányítjuk.

- Szükség szerint egyéni foglalkozásokat szervezünk, a tanulókat felkészítjük a versenyekre.

Az egyéni képességekre épülő nevelési- oktatási folyamatunkat úgy szervezzük, hogy mind a tanórai, mind a tanórán kívüli tevékenységek során alkalmunk legyen az egyéni tehetség kibontakoztatására.

A tanórai differenciált képzéssel, a szakkörök, sportkörök szervezésével egyéb képességek fejlesztésére is mód nyílik. A tanulmányi versenyekre való felkészítés (OM, Ped. Intézet, a térségi intézmények által meghirdetett versenyek, pályázatok), a művészeti képzés szervezése (színjátszás, néptánc, kézműves foglalkozások), az iskolai szabadidős programok, a kulturális tevékenységek mind-mind a tehetség felismerését, a fejlesztését szolgálják.

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a megfelelő légkör megteremtése,

- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje,
- a bizalom,
- a megfelelő szervezeti strukturáltság,
- a játékosság.

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- a kreativitás lebecsülése,
- a túlzott fegyelem,
- a teljesítménykényszer.

Kompetencia alapú tehetség, és képesség kibontakoztató tevékenységek

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben a megújuló tanulás-szervezési eljárások alkalmazásával tesszük hatékonyabbá a fejlesztő munkát pl.:

- differenciált tanulás-szervezés
- kooperatív technikák
- projektmódszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Sikeresen alkalmazhatók a differenciált tanulás-szervezésnek az alábbi formái:

- individuális tanulás:

Valamennyi gyerek számára biztosítja az egyéni haladást, figyelembe véve a tanuló sajátosságait. Egyénre szabott elsajátítási, készség – és képességfejlesztési utakat biztosít, az ennek megfelelő eszközrendszerrel.

- kooperatív tanulás:

A tanulási tartalom elsajátítása, és a készség – és képességfejlesztés csoportos formában történik. A tanulók aktívan együttműködnek a siker érdekében. A tanulási képességek, és a szociális készségek a kooperatív tanulási módszerrel egyszerre fejleszthetők. (Leghatékonyabb más tanulásszervezési módokkal vegyesen alkalmazva).

- projekt módszer:

Ez az a módszer, amely összefogja mindazt a sok-sok módszert és eszközt, amelyek külön-külön is nagyon sokat segítenek a gyerekek sikeres tanulásában. A projekt a gyerekek érdeklődésére épít, ami kizárja, hogy csak a tankönyvet tanítsuk, lapozzuk és évekig központi vagy irányító tanmenet alapján dolgozzuk fel. A projekt komplex fejlesztési lehetőség, amely tartalmazza az önálló tanulást, a kutatást az önálló ismeretszerzést és a nagyfokú integrációt.

- Feltételek:

Tárgyi feltételek:

- Iskolai könyvtár, digitális tananyaggyűjtemény
- Számítógép, mint fejlesztőeszköz,
- Videó, zenei anyagok,
- Variálható tanterem berendezés a csoportfoglalkozásokhoz
- Megfelelő tankönyvek és szakmai könyvek (egyszerű alapfeladatokkal, többszintű nehézségi fokkal, szorgalmi és választható feladatokkal)

Személyi feltételek:

- A tanár gyerekekkel szembeni beállítódása (igenlő legyen, ne ambivalens, ne előítéletes). Hatékony tanuló megismerési technikák alkalmazása.
- A tanár nevelési stílusa megfelelő legyen (együttműködő, ne erőszakos, ne tehetetlen, ne korlátozó, ne közömbös). Differenciálás heterogén csoportban.
- A tanár tudása megfelelő legyen. Legyen képes a pedagógus önművelésre, önképzésre. IKT eszközhasználat, web alapú tanulásirányítás.
- Jó kapcsolat a családdal. Szükség esetén bevonva az ifjúságvédelmi felelőst és a Családsegítő Szolgálat munkatársait.
- Továbbképzések a differenciált tanulásszervezéshez.

8 A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

Az iskolai nevelés-**oktatás**, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése.

Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az iskolai nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- Az iskola igazgatója évente egyszer a diákközyűlésen
- A diákönkormányzat vezetője havonta egyszer, vezetőségi ülésen, ill. faliújságon keresztül.
- Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a nevelők folyamatosan szóban, ill. a tájékoztató füzetten keresztül írásban tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, a nevelőkkel, vagy a Szülői Munkaközösséggel.

2. A szülők közösségét érintő együttműködési formák:

A szülőket az iskola életének egészéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- Az iskola igazgatója félévenként a Szülői Munkaközösség választmányi ülésén, ill. összevont szülői értekezleten.

Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Családlátogatás

Feladata a gyermek családi hátterének, körülményeinek megismerése, ill. tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) Szülői értekezlet

Feladata:

- A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása
- A szülők tájékoztatása
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
 - az országos és helyi oktatáspolitiká alakulásáról, változásairól
 - a helyi tantervi követelményekről
 - az iskola és a nevelők értékelő munkájáról
 - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, az iskolai magatartásról
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről
- A szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetése felé.

c) fogadó óra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, ezen keresztül egy egy tanuló egyéni fejlődésének, fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal.

d) Nyílt tanítási nap

Feladata hogy a szülők betekintést nyerjenek az iskolai nevelő – oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

f) Kötetlen beszélgetések

A szülőkkel való együttműködés jól megfigyelhető a tanításon kívüli rendezvényeken. Szívesen és aktívan vesznek részt a karácsonyi ünnepélyen, a farsangon, a gyermeknapon. A kötetlen beszélgetések nagyon alkalmasak arra, hogy a gyermekekről, családról, iskoláról is szót váltsunk.

g) Elégedettségi felmérések

Szükség van arra is, hogy a szülők rendszeresen véleményt nyilváníthassanak az iskolai életről, munkáról. Ezért feltétlenül szükség van a szülők körében rendszeresen – évente - elégedettségi felmérést elvégezni, elemezni.

3. Együttműködés a szakmai szolgálatokkal

- Intézményünk szoros munkatársi kapcsolatban van a területileg illetékes Nevelési Tanácsadóval, melynek munkatársai – kérésünkre – elvégzik a tanulók vizsgálatát, javaslatot tesznek a fejlesztendő területekre.

- A Tanulási Képességeket Vizsgáló Bizottság kérésünkre szintén elvégzi a beküldött tanulók vizsgálatát, javaslatot tesznek a tanulóval foglalkozó pedagógusoknak a bánásmód mikéntjére, a különböző számonkérés alóli felmentésekre, a speciális oktatási formákra, az egyéni foglalkozási időkeretre.

Nyilatkoznak a tanuló után igényelhető normatíva formájáról.

Szükség esetén kontrollvizsgálatra berendelik a tanulókat.

A tanulók egészségügyi felügyelete és ellátása

Az egészségügyi intézmények dolgozói közül az iskolaorvos és védőnő rendszeresen végzik a tanulók vizsgálatát, szűrését.

Az iskolafogászati ellátást a fogszakorvos évi megállapodás alapján végzi. Előre egyeztetett időpontban szűri, kezeli a tanulókat.

Egészségügyi felvilágosító előadás, rendkívüli osztályfőnöki óra (iskolaorvos, védőnő, fogorvos)

4. Kapcsolat a civil szervezetekkel

- Jól működő kapcsolat alakult ki a „Szentpéterúr Jövőjéért” Alapítvánnyal.
- A kapcsolatrendszer működése beépült a pedagógiai programba:

Eszközbeszerzés támogatása

Programok szervezése és támogatása

A kapcsolattartásért, együttműködésért felelős: igazgató

- A Szentpéterúri Roma Nemzetiségi Önkormányzattal

A kapcsolatrendszer működése beépült a pedagógiai programba:

Együttműködési megállapodás

Közös programok, IPR – partneri együttműködés

A roma tanulók anyagi támogatása

Családlátogatás

Az intézmény működésével összefüggő egyéb külső kapcsolatok

– Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Zalaegerszegi Tankerülete

– Napközi otthonos Óvoda Szentpéterúr

– Szakmai pedagógiai szolgáltató intézmények

– Az integrációs és képességkibontakoztató felkészítéshez kapcsolódóan jogszabályban, együttműködési megállapodásban meghatározott szervezetek

- Foglalkozás-egészségügyi szolgálat (külön szerződés alapján)
- Illetékes családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok
- Szakszolgálatok valamint szakértői bizottságok
- Zala Megyei Rendőrkapitányság bűnmegelőzési csoport
- Polgárőr Egyesület
- A megye hasonló típusú általános iskolái
- Egyéb közoktatási intézmények (középiskolák, szakképző iskolák)
- Az iskolaorvos és a védőnő
- Az intézményt támogató egyesületek, alapítványok

A külső kapcsolatrendszer bővítése folyamatos.

A kapcsolattartásért, együttműködésért felelős: igazgató

Regionális szakmai műhelyek

A nevelők szakmai munkájának segítéséért, fejlesztéséért az iskolában működő IPR munkacsoportok vezetői bekapcsolódnak regionális szakmai műhelyek munkájába.

9 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

Általános szabályok

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javító vizsgákra
- és pótló vizsgákra vonatkozik

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- aki külömbözeti vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgaszabályzat a 2013/2014-es tanévben megszervezendő vizsgáktól érvényes, és határozatlan időre szól.

A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei:

A vizsgabizottság minimum három főből áll. Az általa ellátandó feladatok

- elnök
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár

Az elnök

- felel a szabályok betartásáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet,
- ha kell szavazást rendel el

Kérdező tanár(ok)

- csak megfelelő tanári végzettséggel lehet
- lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte.

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

Ellenőrző tanár

- lehetőség szerint szakos tanár
- felel a vizsga szabályszerűségéért

Minden vizsga írásbeli vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat.

A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 60 perc. Írásbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgák között 10 – 30 perc pihenőidőt kell biztosítani.

Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás során a felkészülési idő legalább 30 perc, a feleltetés maximum 15 perc tantárgyanként.

A gyakorlati vizsgafeladatokat – legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal – az iskola igazgatója hagyja jóvá.

A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó előírásokról.

A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele.

A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

A tanulmányok alatti vizsgán a 20/2012. EMMI rendelet 68.§ (4) és a 71§ (3) bekezdése értelmében a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

9.2 Javító vizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, **kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.** Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, évet ismételni köteles.

Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. közötti időpontban szervezhető.

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

9.3 Osztályozó vizsga

Az osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a teljesítményének értékelése céljából, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani, amennyiben az osztályozó vizsga letételét a nevelőtestület engedélyezte.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51§(3) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettségének

Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát

Sikeres osztályozó vizsga esetén az adott tantárgyból a tanulmányok megrövidítésére is engedélyt kaphat a tanuló.

Ha a tanév végén az osztályozó vizsgán a tanuló – maximum 3 tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsgán 3-nál több az elégtelen osztályzata, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Minden vizsgatantárgy követelményei évfolyamonként megegyeznek a HÁZIREND Osztályozó vizsga követelményei, szervezése fejezetében található követelményrendszerrel.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
<i>ALSÓ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv és irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI		
Erkölcstan		SZÓBELI	
Környezetismeret		SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
<i>FELSŐ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv és irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek		SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI		
Erkölcstan		SZÓBELI	
Történelem		SZÓBELI	
Természetismeret		SZÓBELI	
Fizika		SZÓBELI	
Kémia		SZÓBELI	
Biológia		SZÓBELI	
Földrajz		SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI

Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra		SZÓBELI	GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat		SZÓBELI	
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

9.4 Különbözeti vizsga

A tanulót a **jogszabály** értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében a május 20-i határnappal, a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. A vizsgára a szülő jelentkeztetni és készíti fel a tanulót.

9.5 Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

10 A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

10.1 Az 1. évfolyamba lépés feltételei

A kormányhivatal meghatározza és közzéteszi az iskolák felvételi körzetét. Szentpéterúron a mindenkor hatályos beiskolázási körzetben lakó valamennyi tanköteles korú tanulót felvesszük.

Az iskolába a tanköteles tanulókat az első évfolyamra az állami intézményfenntartó központ által meghatározott időszakban kell beíratni. A beiratkozásra meghatározott időt az intézmény a helyben szokásos módon közzé teszi. A további felvételi kérelmekről az intézmény pedagógiai programjában foglaltak alapján dönt.

Az első évfolyamra történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse. Az első évfolyamba történő beiratkozásra be kell mutatni:

- a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,

- a szülő személyi igazolványát;
- a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt;
- a nevelési tanácsadó felvételt javasoló szakvéleményt (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha
- az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta);

A 2-8. évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát;
- gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,;
- a szülő személyi igazolványát;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

Ha olyan tanuló iratkozik az iskolába, aki más tanterv szerint haladt korábban, akkor automatikusan a megfelelő évfolyamra iratkozhat be, az iskola segítséget nyújt és legalább egy hónap türelmi időt biztosít a felzárkózásához, hogy a helyi követelményeknek megfeleljen.

Szükség esetén - elsősorban a korábban nem magyarországi iskolában tanult gyermekek körében - az iskola különbözeti vizsga /osztályozó vizsga/ letételére szólít fel, ehhez felkészülési - türelmi - időt, ill. szaksegítséget biztosít.

A beszámoltatás módja a tantárgy sajátosságainak megfelelően történik.

A tanév közbeni átiratkozásnak külön szabályai nincsenek. Vitás esetben a Nkt. rendelkezései érvényesek.

A beiratást követő intézményi és fenntartói feladatok:

A beiratkozási adatok intézményi összesítését minden évben a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által kijelölt időpontban végzi el az iskola. Ezt követően az iskola vezetője tájékoztatja a fenntartót a felvenni, sorsolni, ill. elutasítani szándékozott tanulókról. A döntés során szükséges figyelembe venni az egyes iskolák szakmai alapidokumentumában meghatározott maximálisan felvehető tanulólétszámot, az osztályindításhoz szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétét, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 25.§ (7) bekezdésében meghatározottakat.

A tanulók felvételéről az általános iskola igazgatója a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben foglalt eljárásrend szerint dönt. A felvételnél vagy elutasításról szóló határozatot az iskolaigazgató küldi meg a szülő részére. Az Nkt. 50.§ (6) bekezdése alapján az általános iskola köteles felvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében van. Jelentkezés elutasítása esetén a szülő, a köznevelési törvény 37.§ (2)-(3) bekezdése alapján érdeksérelemre hivatkozással nyújthat be kérelmet a kézhezvételtől számított 15 napon belül. A benyújtott kérelmeket a Tankerület a beérkezéstől számított 30 napon belül köteles elbírálni.

Az iskolaigazgató a kormányhivatal felé jelzi, ha nem íratják be intézményébe a felvételi körzetében élő tanulót, és arról is értesítést küld, ha körzeten kívülit vett fel.

10.2 Az intézménybe lépés magasabb évfolyamon

Magasabb évfolyamon felvételt nyerhet minden tanuló,

aki beiskolázási körzetünkbe költözött,

körzeten kívüli tanuló abban az esetben, ha az osztályok létszáma ezt lehetővé teszi.

A székhely és tagiskola közötti átiratkozás elbírálása az igazgató jogkörébe tartozik.

A felvétel során alkalmazott eljárás:

Az iskola vezetése elbeszélget a leendő tanulóval és a szülővel az iskolaváltás okairól, az iskola elvárásairól, házirendjéről. Az első tanórákon illetve dolgozatíráskor felmerülő hiányosságokat az osztálytanító illetve szaktanár irányításával a tanuló egyénileg pótolja. Speciális nyelv- és emelt szintű matematika oktatásunk óraszámai miatt a tagozatra történő átvétel feltétele, ha a szülő vállalja, hogy gyermeke a tananyagot pótolja. A pótlás időtartama egyéni elbírálás alá esik - melyet a szaktanárok állapítanak meg -, de legkésőbb a tanév vége. Ezen idő letelte után a tanuló vizsgát tesz. Amennyiben a tanuló első félévben érkezik, a félévi osztályzat alól mentességet kaphat, s helyette a szaktanár szöveges értékeléssel értesíti a szülőt az eddig elért eredményről. Ha a tanuló a második félévben érkezik és valamelyik tantárgyat addig nem tanulta, indokolt esetben egy teljes tanévet is kaphat a felzárkózásra.

Ha a tanuló külföldről érkezik, vagy előző iskolájában magántanuló volt, különbözeti vizsgát köteles tenni az igazgató által meghatározott tantárgyakból.

10.3 Átlépés másik osztályba ugyanazon az évfolyamon belül

Másik iskolai osztályba történő átlépés a következő esetekben lehetséges:

Indokolt írásbeli szülői kérés alapján.

Fegyelmi eljárás fokozataként magatartási problémák esetén.

Átjárhatóságot biztosítunk az emelt szintű és normál nyelvi csoportok között, valamint 7. és 8. osztályban matematika és magyar tantárgyakból a níví csoport és az osztály között szülői kérésre, az osztálytanító és a szaktanár véleményének kikérésével, az igazgató engedélyével, a létszámok figyelembevételével.

[Ez csak opcionális lehet. K.A.]

Amennyiben valamely tantárgyat az osztályban névsor szerint elvégzett csoportbontásban oktattunk, a másik csoportba szülői kérés alapján csak indokolt esetben mehet át a tanuló.

10.4 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára lépésének a következő feltételei vannak:

Az intézmény tanulója 2-8. osztályig magasabb évfolyamra akkor léphet, ha az előírt követelményeket minden tantárgyból legalább elégségesre teljesítette.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

A tanuló a szokásostól eltérő továbbhaladásra is kaphat engedélyt. (Pl. 1 év alatt 2 év anyagát is elvégezheti.) Erre a munkaközösség javaslata alapján az iskolavezetés adhat engedélyt.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Az évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre. Ebben az esetben a szülő május 31-ig írásban nyújtja be az iskola igazgatójának indokolt kérelmét. Az igazgató 8 napon belül írásban válaszol a kérelemre az osztályfőnök, szaktanár véleményének meghallgatásával. Döntése ellen a szülő **15 napon belül nyújthat be a fenntartónál jogorvoslatot.**

11 AZ ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegélynyújtás képessége tudáson, begyakorláson és tapasztalaton alapul.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli az önbizalmat és cselekvőképességet. Az ott kapott alapos felkészítés segít uralkodni az érzelmek, és sok nehéz helyzetben átsegít. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológia-, órákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Jó alkalmat teremtenek az iskolai egészségnapok nagyszámú tanulócsoport előtti szemléltető elsősegélynyújtó ismeretanyag bemutatására.

Minden osztály számára fontos, hogy az iskola megfelelő számú elsősegélynyújtó ládával rendelkezzen, melyet nemcsak a mindennapok, de a kirándulások, és egyéb rendezvények (pl. hulladékgyűjtés során) alkalmával is tudnak használni.

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY ELSŐSEGÉLY–NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY–NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	<ul style="list-style-type: none">- rovarcsípések- légúti akadály- artériás és ütőeres vérzés- komplex újraélesztés
Kémia	<ul style="list-style-type: none">- mérgezések- vegyszer okozta sérülések- savmarás- égési sérülések- forrázás- szénmonoxid mérgezés
Fizika	<ul style="list-style-type: none">- égési sérülések- forrázás
testnevelés	<ul style="list-style-type: none">- magasból esés

– az ötödik – nyolcadik évfolyamon a közösségi nevelés tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy-egy közösségi nevelés óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

12. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

Az iskola szakmailag önálló, maga rendelkezik a törvényi elvárásoknak megfelelően a nevelő-oktató munkájának tervezéséről. Amelynek célja az, hogy az iskolában zajló tanítási-tanulási folyamatot ténylegesen a tanulók életkori sajátosságaihoz, érdeklődésükhöz igazítva lehetőséget biztosítson az egyéni adottságok, a fejlődési ütem tiszteletben tartására a tanulási folyamat egyénre szabott, differenciált szervezésével.

Feladatvállalásunk megegyezik az állam illetve a fenntartó által előírt köznevelési feladatokkal, ám működésünket tekintve fokozottan nyitottak vagyunk a tanulásban akadályozott, a szociálisan hátrányt szenvedő, a sajátos nevelési igényű tanulók felé.

Iskolánk kötelező beiskolázási körzetű intézmény.

Nyitott azokra a 6-18 éves korú sajátos nevelési igényű, fogyatékkal élő, enyhén érzékszervi és mozgásszervi fogyatékkal élő, szociálisan hátrányos helyzetű tanulók fogadására, akiket integrálni tudunk a többségi iskola normál tanterve alapján, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók tagozatán fejleszteni tudunk.

Az iskola gyakorlatában az integrált tanulók az osztály állandó tagjai, minden foglalkozáson, együttléten képességeiknek megfelelő mértékben, társaikkal együtt részt vesznek.

NAT 2020-as kerettantervek, amelyeket a helyi tantervünk kidolgozásában és a nevelő-oktató munkában felhasználunk a pedagógiai program elkészültekor az alábbi linkeken érhetőek el:

„Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_evf

„Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_5_8

„A cigány nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei”:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/nemzetisegi_neveles_oktatas_kerettantervei/cigany_beas_romani

„Kerettanterv az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)”:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok

(letöltések ideje: 2023. szeptember 28.)

13. KÖTELEZŐ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK

13.1. A 2020-as kerettanterv alapján készült óraterv:

A *Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet* alapján meghatározott tantárgyakat és kötelező minimális heti óraszámokat, valamint a választható órakeret terhére szervezett tanórákat és óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza.

Az óraszámok a 2020/2021 tanévtől kerültek bevezetésre az 1. és az 5. évfolyamon, felmenő rendszerben. A 2023/2024-es tanévtől valamennyi évfolyam órakerete a 2020-as alaptantervhez igazodik.

Intézményünk **nemzetiségi oktatást**, nevelést valósít meg. A Nkt. 6. számú melléklete alapján a nemzetiségi oktatás, nevelésre fordítható, beépíthető órakeret évfolyamonként heti 2 óra.

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai (évfolyamok)							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom								
magyar nyelv és irodalom	7 +1 +1	7 +1 +1	5 +1 +1	5 +1 +1	4	4 +1	3 +1	3
Matematika								
matematika	4 +1	4 +1	4 +1	4 +1	4 +1	4 +1	3 +1	3 +1
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret					1			
Etika / hit- és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány								
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2 +1		
kémia							1	2
fizika							1 +1	2
biológia							2	1 +1

földrajz							2	1
Idegen nyelv								
első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
Művészetek								
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház								1
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés								
testnevelés	3	3	3	3	4	4	4	4
testnevelés-sportkör	1	1	1	1				
testnevelés-tánc	1	1	1	1	1	1	1	1
közösségi nevelés					1	1	1	1
Cigány népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Nemzetiségi nevelés	2	2	2	2	2	2	2	2
Maximális órakeret	26	26	26	27	30	30	32	32

Színmagyarázat:

Szabadon tervezhető órakeret

Nemzetiségi oktatás + 2 óra/ évfolyam

- Etika tanórákat azon évfolyamokon szervezünk, ahol lesz olyan tanuló, aki nem vesz igénybe valamely egyház által szervezett hit és erkölcsstan foglalkozást.
- Idegen nyelv oktatása: egy kötelező idegen nyelv oktatása zajlik (német nyelv). Nincs szabadon választható második idegen nyelv oktatása intézményünkben.

14. KÖTELEZŐ, KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ VAGY SZABADON VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGNEVEZÉSE, ÓRASZÁMAI

A Nkt. fenntartó által biztosított fennmaradó időkeret terhére szervezzük az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat:

- tanulószoba,
- felzárkóztatás,
- tehetséggondozás,
- szakköri foglalkozások (betlehemes, tánc, robotika, roma művészeti, német szakkörök).

Az iskola bizonyos *tantárgyak/tantárgycsoportok* esetében választást kínálhat fel a tanulóknak. Ebben az esetben a tanuló, tanuló szülője az iskolába lépéskor a jelentkezéssel egy időben választ e tárgyak közül. Ez a választás a tanulmányi idő végéig tart.

Amennyiben valamilyen oknál fogva a szülő e választását felülbírálja és élni kíván változtatási jogával, úgy ezt írásban kell kezdeményeznie a megelőző tanév május 20-ig a törvényes előírások alapján. Az iskola vezetősége a tanulót nevelő-oktató pedagógusok véleményének kikérésével hozza meg döntését, melynek feltétele a különözeti vizsga letétele. A különözeti vizsga a követelmények optimum szintjét kéri számon.

A tanuló az iskola kínálatából egyéb foglalkozásokat is választhat. Ezekre a tantárgyválasztás szabályai vonatkoznak. Abban az esetben, ha a foglalkozáson való aktív részvétel előzetes ismeretekhez is köthető, úgy a változtatásnál előzetes ismeretek felmérése szükséges.

A tanuló abban az esetben választhat a pedagógusok közül, amennyiben a téma és képességek szerinti csoportalakítás során legalább két azonos csoport jön létre külön pedagógus vezetésével.

15. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Az iskola olyan tankönyveket, nyomtatott taneszközöket használ, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak, ill. szerepelnek a tankönyvjegyzékben.

A tankönyvrendelés elkészítésének és a tankönyvek terjesztésének szabályai az iskola szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak.

Az iskola a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatja azokról a taneszközökről, amelyekre a nevelő-
oktató munkában szükség van. A szaktanárok a munkájukhoz szükséges, nem nyomtatott taneszközökről
az iskolatitkárnak. Ő összegyűjti, rendszerezi, és a szülők számára nyomtatott formában elérhetővé teszi
évfolyamok szerinti elrendezésben a beszerzendő taneszközök listáját. A tankönyveket és nyomtatott
taneszközöket az iskola taneszköz felelőse juttatja el a tanulókhöz.

Az iskolában megrendelt nyomtatott taneszközökön kívül, minden más taneszköz ill. felszerelés
beszerzése a szülő kötelessége a tanév megkezdéséig.

Választási szempontok:

Tartalmi megfelelés

- Szakmai szempontok
- Problémaközpontúság, a tanulói felfedezést biztosító feladatokat tartalmazzon.
- Ismeretekbe ágyazott képességfejlesztést biztosítson.
- Differenciált fejlesztést tegyen lehetővé.
- Az intézmény fejlesztési céljainak megfeleljen.
- Megfeleljen a kompetenciafejlesztés kritériumainak.
- Szemléletesség, igényesség.
- A tanuló életkori sajátosságaihoz igazodjon.
- Változatosság a nehézségi fok és tartalom tekintetében.
- Pedagógiai átgondoltság jellemezze a tankönyv felépítését.

Formai megfelelés

- a tankönyv nyelvi megformáltsága (utasítások megfogalmazása, szövegek nyelvi igényessége)
- áttekinthetőség
- megfelelő betűforma-, méret és távolság az adott korosztálynak
- ábrakészlet mennyisége
- a tankönyv mérete, súlya, kötése, több éves használat (tartósság)

Egyéb szempontok:

- a) a tankönyv kiszolgálja-e az adott tantárgy helyi tantervébe foglaltak tanítását egymagában, vagy
szükséges kiegészítő taneszköz
- b) egy, vagy több évfolyamra szól-e
- c) az előző évben használt tankönyvhöz kapcsolódik-e. a következő évben használt tankönyvhöz
megfelelő alapokat nyújt-e
- d) anyagi terhek /milyen anyagi terheket ró a szülőre/

16. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

Intézményünk nevelő-oktató tevékenységét a kerettanterveknek megfelelő óraszámokban és a rendelkezésre álló szabad órakeretben az előírt ismeretanyag tanítása, képesség- és készségfejlesztése határozza meg.

Emellett:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz
- megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció képességének alapozásával
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan oktatásával kívánunk hozzájárulni
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük

A hagyományosan alsó és felső tagozatra bontott iskolaszervezet a Köznevelési Törvény értelmében tartalmilag a következőképpen alakul:

- az első évfolyamon kezdődő és a második évfolyam végéig tartó **bevezető**,
- a harmadik évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó **kezdő**,
- az ötödik évfolyamon kezdődő és a hatodik évfolyam végéig tartó **alapozó**,
- a hetedik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó **fejlesztő**.

Az életkorok szerinti nevelési feladatok komplex módon jelennek meg az iskola nevelési rendszerében.

Az alapfokú nevelés-oktatás első és második szakaszában a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A bevezető (1-2. osztály) szakaszban iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Fogékonnyá teszi a saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetít, alapvető képességeket, és alapkészségeket fejleszt. Ez a szakasz a kíváncsiságra és az érdeklődésre épít, és az ezáltal motivált munkában fejleszti a tanulóban a felelősségtudatot, a kitartás képességét. Az alsó tagozat első két évében rendkívül fontos a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A kezdő szakasz (3-4. osztály):

Épít az elsajátított elemi ismertekre, mintákat ad az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozza a tanulási szokásokat. Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Egyre inkább előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulás-szervezés folyamat. Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulás-szervezési módokat. Az iskola támogatja az egyéni képességek kibontakozását. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadhatnak.

A közvetlenül összefüggő két szakasz módot teremt minden tanuló számára, hogy képességeinek megfelelő tempóban haladva, bukásmentesen – így súlyos kudarcok nélkül sajátítsa el az alapkészségeket és a továbbhaladáshoz szükséges elemi ismerteket.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Alapozó szakasz (5-6. osztály):

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az alapfokú nevelés-oktatás harmadik (*alapozó*) szakasza szervesen folytatja az első két szakasz nevelő-oktató munkáját. Az 5-6. évfolyamokon integratív - képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, szorosan kapcsolódva az első két szakaszhoz. A könnyebb átmenet biztosítása érdekében kihasználjuk a tantestület kínáló személyi feltételeit, így különböző műveltségterülettel rendelkező tanító kollégáink továbbtaníthatják tanítványaikat az alapozó szakaszban is. Kiemelt fejlesztési területe az önálló tanulási képességek kialakítása, az információszerzés és – feldolgozás képességének fejlesztése, a kommunikációs képességek fejlesztése, a szociális kompetenciák fejlesztése.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Fejlesztő szakasz (7-8. osztály):

Az általános iskolai oktatás nevelés utolsó szakaszának alapvető tartalma a *fejlesztés*, 7-8. évfolyamokon előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás elmélyítése.

Az iskola ebben a szakaszban érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti a tanulókat a továbbtanulásra. Ebben a szakaszban fejlesztjük a tanulóknak azokat a képességeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a közösségben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét.

17. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

Helyi tantervünkben a következőképpen jelenik meg a mindennapos testnevelés:

Testnevelés								
-------------	--	--	--	--	--	--	--	--

testnevelés	3	3	3	3	4	4	4	4
testnevelés-sportkör	1	1	1	1				
testnevelés-tánc	1	1	1	1	1	1	1	1

- valamennyi tagozaton egy tánc óra a mindennapos mozgás eleme
- alsó tagozaton 3, felső tagozaton 4 testnevelés óra kerül megtartásra évfolyamonként
- alsó tagozaton az ötödik testnevelés óra a testnevelés-sportkör: felsős testnevelő tanár tartja, cél az alsó-felső közötti átmenet segítése, a sportversenyekre való válogatás, felkészítés.

18. KOMPLEX INTÉZMÉNYI MOZGÁSPROGRAM

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-ában a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – változatos programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.

8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbélebb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanéve aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

19. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, TOVÁBBÁ EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

Egy-egy évfolyamon minden tanévben a tanulók március 15-ig választhatnak a következő évfolyam választható tantárgyai közül. Mivel egysoros, 1-8 évfolyamos iskola vagyunk, nincsenek párhuzamos osztályok, így a pedagógusválasztásra az intézményben adott feladattal megbízható, megfelelő végzettséggel bíró, illetve az egyéb elfoglaltságok miatt az adott feladatra beosztható pedagógusok közül van lehetőség. Amennyiben az iskola a választás lehetőségét fel tudja kínálni, akkor az ezzel kapcsolatos felmérést a tantárgyválasztással egy időben teszi meg.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik, és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

20. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÍRÁSBAN, SZÓBAN VAGY GYAKORLATBAN TÖRTÉNŐ ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA, AZ ÉRTÉKELÉS DIAGNOSZTIKUS, SZUMMATÍV ÉS FEJLESZTŐ FORMÁI, TOVÁBBÁ A TANULÓK ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI BESZÁMOLTATÁSÁNAK FORMÁI

Alapelvek:

- Az általános iskola alsóbb évfolyamain az értékelés alapvetően a tanulók motiválását, önbizalmuk növelését kell, hogy szolgálja. Az 5–6. évfolyamokon az értékelés célja ezen felül a kívánt továbbhaladás irányának kijelölése a tanuló számára.
- A tanári visszajelzés elsősorban pozitív megerősítést tartalmazzon és a tanulókat holisztikus módon – egész személyiségüket figyelembe véve – értékelje és fejlessze.
- Növelje a tanuló önismeretét, önbecsülését. Értékelje a tárgyakhoz és a tanulási folyamathoz való pozitív hozzáállást, a tevékenységekben való aktív részvételt, a társakkal és a tanárral való együttműködést.
- Elsősorban fejlesztési területekre és kompetenciákra irányuljon, ne tananyag tartalmakra és ismeretekre. Legyen tekintettel a tanulók eltérő kiindulási szintjére, haladási tempójára, egyéniségére és életkörülményeire.
- Lényeges, hogy az értékelés legyen személyre szabott, kvalitatív és szöveges. Állandó eleme legyen az önértékelés, és vonja be a tanulók egymásról alkotott véleményét.
- Legyen transzparens, azaz szempontjai, ideje, módja legyenek a tanuló számára ismertek.
- A csoport teljesítményét együttesen, ne egyénekre bontva értékelje.
- A tanulók legyenek képesek megfogalmazni, mit tanultak, miben fejlődtek ők vagy társaik az autentikus anyagokkal való foglalkozás során.
- Kooperatív munkaformák esetében a csoport teljesítményét együttesen, és ne egyénekre bontva értékeljük.

Portfólió

A tanulói munkák meghatározott, közösen kialakított elvek szerinti gyűjteménye. Egy-egy tanulási szakaszban általában előre meghatározott darabszámú és jellegű (pl. műfajú) munkát tartalmaz, összeállításában a tanárnak és a diáknak is van szerepe. Bármikor áttekinthető, a tanulási folyamat egészéről ad képet, növeli a tanulói felelősséget.

Egymás értékelése (peer review)

A tanulók párban vagy csoportban, előre (általában közösen) megállapított szempontok alapján értékelik a tanulási folyamatot, akár a csoport, párok szintjén. Erősen megnöveli a felelősséget, tudatosítja a tanulási folyamat egyes elemeinek szerepét. A folyamatra koncentrálnak, nem a végeredményre. Tárgya lehet egyetlen tevékenység, egy tanóra vagy egy teljes modul.

Tanulói önértékelés

Ennek az értékelési módszernek az alapfeltétele, hogy megtörténjék az egyéni (esetleg páros vagy csoportos) tanulási célok kitűzése, és ez illeszkedjék az egyéni fejlődési szükségletekhez, valamint mérhető legyen.

Kommentár (tanári vélemény)

Szóban és írásban is szöveges visszajelzést kap a tanuló, – érdemjegy,

Pontszám és százalékok nélkül. Az értékelés kiemeli erősségeit, és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeli jövőben reálisan képes megoldani.

Egy tanuló értékeli a csoport munkáját

Előre megadott szempontok alapján, mindig más végzi az értékelést, és általában egy-egy óra sikere, eredményessége mérhető vele. Fontos, hogy módot adjunk a többiek hozzászólására is.

Csoportmegbeszélés

Az osztálynál kisebb, az adott feladatot együtt végző diákok megbeszélése ez, különösen szükséges a hosszabb, projekt jellegű tevékenységek során az addig elért eredmények megbeszélésére és a további lépések meghatározására.

Konferencia

A tanulócsoporthoz és a tanár közösen nézik meg és értékelik az elkészült feladatokat, műveket, gyűjteményt (portfólió). A tanár a csoport egy tagja, egy szavazat.

Tanulói napló vagy a kompetenciákat felsoroló eredménylista

A naplónak sablont kell tartalmaznia, amely alkalmas az elért eredmények rögzítésére, a hiányosságok feltárására és a követendő lépések meghatározására. Egyszerű formája a követelményeket tartalmazó részletes lista, amelyet a tanulási folyamat (szakasz) elején állít össze a tanár, a tanuló, pedig bármikor kipipálhatja azt az elemet, amelyet elért.

IKT-val támogatott mérés-értékelési tevékenységek

A tanórán alkalmazott diagnosztikus, fejlesztő-formatív és szummatív célú pedagógiai ellenőrzési, értékelési, mérési eljárások és feladatok IKT eszközök és szolgáltatások alkalmazásával, támogatásával történő megvalósítása, elősegítve ezzel a Nat célkitűzéseinek megfelelően az egyénre szabott tanulási követelmények érvényesülését, a differenciált tanulásszervezési eljárások elterjedését, valamint a hatékony és önálló tanulás kialakulását.

Az IKT-val támogatott mérési, értékelési módszerek alkalmazása a tanár és tanuló számára azonnali, egyénre szabott visszajelzést tesz lehetővé, támogatja a tanulók egyéni tanulási stratégiáinak kialakítását, illetve elősegíti a tanulók aktivitásának optimális kibontakozását, a digitális kultúra elterjedését.

Lehetőségek:

- számítógép segítségével kitöltött tesztek, más, értékelésre alkalmas feladatok megoldása (önértékelési, központi kiértékelési lehetőséggel)
- bemeneti (a tanóra elején) mérés (pl. annak megállapítására, hogy a tanulók felkészültsége megfelelő szintű-e az új tartalom befogadására, elsajátítására)
- fejlesztő célú mérés, értékelés (a tanóra során ellenőrző feladatok megoldása a továbbhaladás, illetve a megértés, elsajátítás szintjének ellenőrzésére)
- összegző, szummatív értékelési eljárások alkalmazása a tanulók teljesítményének, tudásszintjének mérésére
- számítógéphez kapcsolható audio-vizuális és/vagy multimédia eszközök (projektor, hangosítás, VHS, DVD, kamera, digitális fényképezőgép, stb.) igénybevétele a tanórán a mérési-értékelési folyamatban
- aktív tábla, alkalmazása.
- csoportos feladatmegoldás esetén egyéni teljesítmény értékelését lehetővé tevő eszközök, eljárások alkalmazása (szoftverek, hálózati megoldások, stb.)
- mérési, értékelési eljárásban internet, elektronikus kommunikáció igénybevétele (SDT, internetes feladatbankok, házi dolgozat, projektfeladat megoldása, távoli elérés, stb.)

Ellenőrzés

Az ellenőrzés feladata és célja:

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

Megfigyelés

Írásos kikérdezés (kérdőív)

Interjú (lehet egyéni vagy csoportos)

Tanulók által készített produktumok vizsgálata

Tanulói teljesítmények felmérése (mérés)

Dokumentumok elemzése

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya.

Formája, rendje	Korlátai	Szerepe
Tanév eleji diagnosztizáló	Százalékos kiértékelés Nem osztályozható!	Állapotfelmérés
Félévi szummatív	Százalékos kiértékelés	Összefüggő témakörök egymásra épülésének ellenőrzése
Tanév végi szummatív	Százalékos kiértékelés	Adott tanév tananyagának beépülése
Témakörönkénti, formatív dolgozat	Százalékos kiértékelés	
Témazáró dolgozat	Százalékos kiértékelés	Egy témakör beépülésének kontrolálása
Írásbeli felelet		Rövidebb szakasz teljesítettségének ellenőrzése, beszédkésztség fejlődése
Gyűjtőmunka	A munkaközösség által meghatározott módon értékelve	Az önállóság fejlődésének vizsgálata
Órai munka	Pontozásos módszerrel	Napi nyomon követés

Formája, rendje	Korlátai	Szerepe
Témahét, projekt	A tanórai és a házi felkészülés során végzett tevékenységek osztályozhatók, a kooperatív technikák során alkalmazott módszerek a mértékadóak.	A tanuló egyéni és csoportos teljesítményének és tudásának értékelése, továbbá a csoportban végzett munkában való részvétel, az együttműködés szintjének értékelése.
Írásbeli házi feladat	Az értékelés egyedi módja szerinti módszerrel	Az otthoni gyakorlás ellenőrzése, hibák javítása, szorgalom

Mérés

A nevelő-oktató munka iskolánkra vonatkozó mérés-értékelési rendszerének kialakításával az a célunk, hogy hatékonyan segítse a Nemzeti alaptantervben és a pedagógiai programunkban megfogalmazott nevelési-oktatói célok elérését, biztosítsa a pedagógiai munka eredményességét, hatékonyságát. Olyan eszközrendszert állítunk össze, amely segíti a megbízható információk gyűjtését a tanulói, pedagógusi és az intézményi teljesítményekről a fejlesztés érdekében.

A mérések és az azok elemzése során szerzett adatok az intézmény külső és belső kommunikációjának fontos eszközei.

A mérések szintjei

Központi mérések

Fenntartói szintű mérések

Intézményi szintű mérések

Partneri elégedettségvizsgálat- és igénymérés,

Intézményi önértékelés-összehasonlító elemzés és trendvizsgálat

A mérés tanévekre lebontott feladatait a munkaterv tartalmazza.

Az értékelés

Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése. Az integrált oktatást vállaló iskolákban az értékelés kérdése külön figyelmet igényel.

A pedagógiai program értékelési **konceptiójának** célja, hogy az értékelés:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be;
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjék meg, hogy a **tanuló** saját lehetőségét mennyire használta ki.

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési módot különböztetünk meg:

- a minősítő értékelést (teljesítménymérést),
- a diagnosztikai értékelést és
- a fejlesztő értékelést.

Az értékelésnek ki kell terjednie az iskolai élet minden területére. Ennek megfelelően értékeljük minden tanulóink esetében:

- tárgyi követelmények elsajátítását
- napi szinten
- témakörök szintjén
- komplexen (iskolánk kidolgozott innovációja szerint)
- tanórán kívüli magatartását
- felszerelésének meglétét
- szabálytisztelét, felelősségvállalását
- korábbi teljesítményéhez képest fejlődési törekvéseit.

Értékelésünknek a következő kritériumoknak kell megfelelnie:

- ösztönző hatású,
- folyamatos, rendszeres,
- segítő szándékú legyen,
- céljai és követelményei legyenek előre ismertek.

Hagyományosan tanulóink **kimagasló teljesítményeit** a tanévzáró ünnepélyeken értékeljük. Ennek formája bizonyítvány, oklevél, könyv, szóbeli dicséret. Itt tanulói közösségeket is kiemelhetünk.

Ennek szempontjai a tantestület döntése:

- tanulmányi munka
- sportteljesítmények

közösségi munka

kulturális és közéleti tevékenység

Példakép állításával is próbáljuk alakítani tanulóink személyiség fejlődését, mely szerint a végzős nyolcadik osztályos tanulók közül kiválaszthatunk egy-egy tanulót, akik az évek során folyamatos munkájukkal kiérdemelték az iskolaközösség elismerését. Ők könyvjutalmat kapnak és aláírják az iskola emlékkönyvét.

A jutalmazás formái

Egyéni jutalmazási formák: Az iskolában elismerésként a következő írásos dicséretetek adhatók:

szaktanári,

osztályfőnöki,

igazgatói,

nevelőtestületi.

Az egész évben kiemelkedő munkát végzett tanulók, tantárgyi szorgalmi és magatartási dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Ezek a tanulók a tanév végén könyvvel, oklevéllel, emlékjelvénnel, illetve pénzbeli díjakkal jutalmazhatók.

A jutalmak odaítéléséről - a pedagógusok és az osztályközösség javaslatának meghallgatása után - az osztályfőnök dönt.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi és kulturális versenyek győztese, az év tanulója, az év sportolója, az iskoláért végzett kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

Csoportos jutalmazási formák: Jutalomkirándulás, kulturális hozzájárulás (színház, vagy kiállítás látogatáshoz).

A tanulók tudásának értékelése

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. Az értékelés az adott tantárgyat tanító pedagógus **tanügyigazgatási** jogköre. **Az értékelésnél** figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire. Nagyon fontos a minimumszint pontos meghatározása, melynek a tanuló és a szülő számára is egyértelműnek, és teljesíthetőnek kell lenni.

AZ NKT. SZERINTI ÉRTÉKELÉSI METÓDUS

Az értékelés különböző formáit használjuk az iskolában. **A vonatkozó jogszabályi előírások** alapján szöveges értékelést az alsó tagozaton: az első évfolyamon és második évfolyamon az első félévben használunk, majd 2–8.-ban az ötfokozatú érdemjegy **az osztályozás eszköze**. A félévi és év végi szöveges értékelő rendszerek mellett megjelennek a havonként történő értékelési módok is, amelyeket az alábbi tematika szerint végeznek el. Fontos, hogy negyedévenként a tanulók saját magukat is értékelik.

A tanuló tantárgyi teljesítményének érdemjeggyel való értékelésekor, érdemjegyet nem lehet adni a felszerelés, a házi feladat hiányára, a tanórán tanúsított magatartásra ill. szorgalomra.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy 2 érdemjeggyel történő értékelése:

A NAT-hoz és az alapfokú nevelés-oktatás kerettantervéhez igazított magyar nyelv és irodalom tantárgyat integráltan tanítjuk, de helyi sajátosságokhoz igazodva 2 külön tantárgyként értékeljük a 2.,3.,4. évfolyamokon úgy, mint: 1. magyar nyelv 2. irodalom.

Fontos, hogy az integráltan oktatott, **enyhe értelmi fogyatékos** tanulók értékelésekor a rájuk vonatkozó, az adott évfolyamon feltüntetett csökkentett vagy módosított követelményrendszer a meghatározó.

AZ ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁS:

Egy adott témakörben szerzett tudás mérése önálló feladatok megoldásán keresztül.

Fajtái:

- írásbeli felelet (max. 15-20 perc időtartamban), alkalomszerű tájékozódás a tanulók pillanatnyi tudásáról
- házi dolgozat,
- témazáró dolgozat (45 perc időtartamban).

Rendje, korlátai:

- havonta legalább egyszer történjen valamilyen formában
- Az írásbeli munkákat a megírásuk után legkésőbb 2 héttel ki kell javítani és osztani.

- A javítás, értékelés legyen egyértelmű, elemző.
- Az értékelés, javítás módját a nevelő ismerteti.
- Féljegyeket vagy alá-fölé húzott jegyeket nem adunk, ha releváns, az érdemjegy mellett fejlődést segítő, szöveges értékelést adjon a nevelő.
- A tanuló a javított munkát megtekintheti, kérdéseire a nevelő magyarázatot ad, az esetleges téves értékelést korigálni kell.
- Értékeljük a tanuló sikeres és sikertelen munkáját egyaránt.
- A teljesítménybeli hiányok pótlását biztosítani kell (pl. betegség miatti hiányzás).
- Témazáró, illetve félévi vagy év végi dolgozatot a tanulók naponta alsó tagozaton csak egyet, felső tagozaton maximum kettőt írhatnak, de a dolgozatok száma nem haladhatja meg a heti 4-et.
- A témazáró dolgozatokat egy héttel előbb be kell jelenteni.
- A félévi és tanév végi osztályzatok kialakításánál kiemelt szerepe van a témazáró dolgozatnak.
- Az év eleji felmérés célja az aktuális tudásszint felmérése, a továbbhaladáshoz szükséges tudásszint ellenőrzése. Ha nem előzi meg ismétlés, akkor csak a tájékozódást szolgálja. Ilyenkor nem osztályozzuk.
- Az év végi felmérés a tanév tananyagának alapkövetelményeit méri. Több órás ismétlésnek kell megelőznie, előre be kell jelenteni. Az év végi felmérések osztályzata témazáró értékű jegynek felel meg.
- Házi dolgozatot egy félévben legfeljebb egyszer írassunk

A felsorolt értékelési formák közül az írásbeliek értékelésénél az alsó és felső tagozaton egyaránt a következő értékelési skálát alkalmazzuk:

91 %–100 % = 5 (jeles)	- kiválóan teljesített/kiválóan megfelelt
76 %– 90 % = 4 (jó)	- jól teljesített/jól megfelelt
51 %– 75 % = 3 (közepes)	- megfelelően teljesített/megfelelt
31 %– 50 % = 2 (elégséges)	- megfelelően teljesített/megfelelt
0%– 30 % = 1 (elégtelen)	- felzárkóztatásra szorul

Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.

A tanuló értékeléséről a szülő a tájékoztató füzetten keresztül rendszeresen értesítést kap. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt bejegyzések beírását pótolja.

A szóbeli beszámoltatás formái, az értékelés módjai:

- Szóbeli felelet: az előző tanítási órán feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján
- Önálló kiselőadás: adott téma önálló feldolgozása és előadása
- Tanórai munka

Az *alsó tagozaton* a tanulók teljesítményének értékelése a jogszabályban meghatározottak szerint szöveges formában történik.

A későbbiekben és a *felső tagozaton* a tanulók teljesítményének értékelése tanév közben érdemjegyekkel, félévkor és tanév végén osztályzatokkal (kitűnő, jeles, jó közepes, elégséges, elégtelen) történik.

Az értékelés kategóriái első osztálytól a második évfolyam félévéig

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti (írásbeli teljesítménye eléri vagy meghaladja a 90 %-ot).

Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti (írásbeli teljesítménye 75 - 89 % között mozog).

Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti (írásbeli teljesítménye 51 - 75 %, illetve 41 – 74 % között ingadozik). Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti, írásbeli teljesítménye nem éri el az 40 % -ot. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok kritériumai

Jeles

A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.

Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.

Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.

A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

Jó

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.

Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.

Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.

Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

Közepes

Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.

Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.

Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

Elégséges

A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges.

Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

Elégtelen

A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

Nevelési eredményvizsgálatok

Célja: megmutatja a tanulók neveltségi, fejlettségi állapotát, a nevelés hatékonyságának elemzésére ösztönöz, és mindezzel megalapozza a további nevelőmunka tudatos, célratörő irányítását, korrekcióját és továbbfejlesztését.

A személyiség neveltségének mutatói

- Az egyén tevékenysége.
- A tevékenység folyamatában kialakuló erkölcsi tudata.
- A tevékenységben kialakuló tulajdonságok, készségek, képességek, attitűdök.
- A tevékenységre ösztönző motívumok.
- Az egyén életmódja.

A közösség fejlettségi állapotának mutatói

- A közösség tevékenységrendszerének tartalma és kiterjedtsége.
- A közösség szerkezetének sajátosságai.
- Az önkormányzati tevékenység minősége.
- A közvélemény minősége.
- A közösség külső kapcsolatainak fejlettsége.

Eredményvizsgálati módszerek

- Megfigyelés.
- Beszélgetés.
- Kérdőíves felmérés.
- Pedagógiai helyzetteremtés.
- A tanulói produktumok elemzése.
- Az iskolai dokumentáció tanulmányozása.
- A végzett növendékek helytállásának vizsgálata.

- Az intézménybe érkező első osztályos tanulók neveltségi szintjének felmérése és a feladatok meghatározása.
- A negyedik osztályba történő átlépéskor a neveltségi, fejlettségi mutatók vizsgálata.
- Nevelési értekezletek témája (évente egyszer) valamelyik neveltségi szint széleskörű vizsgálata.
- A félévi és év végi osztályozó értekezleten részletes beszámoló az osztály neveltségi szintjéről, és a következő időszak feladatairól.
- Félévenkénti magatartás és szorgalom nevelőtestületi értékelése.

Oktatási eredményvizsgálatok

- "Bemenetkor" az első osztályosok ismeretanyagának, képességeinek felmérése, a feladatok meghatározása, szükség esetén fejlesztő pedagógus segítségével.
- "Átmenetkor" a 4. és 5. osztályban tanítók és a szaktanárok közösen összeállított anyagon mérik az alapkészségek helyzetét (hangos és szövegértő olvasás, helyesírás, matematika).
- Országos mérések 4. 6. és 8. évfolyamon minden tanév májusában.

A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI

Nevelési folyamatunk nem évfolyamokra, hanem a 8 éves képzés egészére vonatkozik. Célunk, hogy iskolánkat a képzés bármely szakaszában is hagyják el tanulóink képesek legyenek életkori sajátosságaiknak megfelelően helyesen dönteni, az új közösségben is megtartani az itt megszerzett értékeket.

A neveltségi szint mérését 3 nagy csoportra bontjuk, mely kapcsolódik az alábbi szakaszokhoz:

- 1-3. osztályban az iskolai életbe való integrálódást segíti,
- 4-5. osztályban, mely a tagozat-váltás okozta nehézségeket hivatott megkönnyíteni,
- 8. osztály komplex vizsgálata, melyben felmérjük, hogy a 8 éves képzés, nevelés milyen színvonalon valósul meg.

Minden év elején mérjük (1-8. osztály) a közösségek fejlettségi szintjét. Így természetesen szociometriai vizsgálattal, és annak értékelésével kezdünk minden tanévet, és ennek ismeretében határozzuk meg a közösség és azon belül a tanulókra vonatkozó célokat és feladatokat.

Körzeti beiskolázású iskolaként a következő nevelési területeken kívánjuk erősíteni a minőséget:

- Erkölc: alapvető emberi értékek, melyet a pedagógiai program és a házirend tartalmaz (pl.: szeretet, tisztelet, felelősségérzet stb.).

- Környezetkultúra (vonatkozik a környezet kialakítására és jelenlegi állapotának, állagának megőrzésére, fenntarthatóság elérése).
- Fegyelem (önfegyelem, „kollektív” fegyelem)
- Eddigi tapasztalataink alapján külön figyelmet fordítunk minden évfolyamon a **tanulók** és felnőtt (gyermek-szülő, gyermek-pedagógus... stb.) kapcsolat optimalizálására.
- A kulturált kommunikáció terén kívánunk javítani.
- Munkához való viszony, és az önművelésre való igény fejlesztése.

Minden tanulócsopotról készül a csoporton belüli kapcsolatokat ábrázoló szerkezeti diagram, mely feltárja a csoport szerkezeti hiányosságait, az egyes tanulók esetleges kirekesztettségét. Készülnek interjúk a konfliktuskezelés, a közösség igényeinek felmérése tárgy körben. Megjelenik a csoportokban a szerepvállalás, illetve a szerepek felosztásának tényleges alakulása. Legyünk tisztában a csoport külső és belső kommunikációs szokásaival. Felmérésünk tükrözi a gyermekek szocializációjának szintjét, illetve fejlesztési lehetőségeit. Kialakult képünk kell, hogy legyen arról, hogy az osztályközösségeket miként tudjuk az iskolai közösségbe integrálni úgy, hogy arculatukat megőrizve önállóak maradhassanak.

A felvázolt mérések alapvető szempontjai:

- a tanulók egymáshoz való viszonya
- szülő és pedagógus viszonya
- gyermek pedagógus viszonya
- gyermek-szülő viszonya

Ezeket a szempontokat a következő eszközök felhasználásával kívánjuk megvizsgálni:

- beszélgetés, interjú (egyéni és csoportos)
- kérdőív
- rajz
- szerepjáték

A felmérések során szerzett információkat a következő évi osztályfőnöki, gyermekvédelmi és napközi **munkatervekbe** kívánjuk beépíteni.

A felmérések idejét, értékelésének feldolgozását a tárgyévre vonatkozó éves programunk tartalmazza. A megvalósításért közösségenként az osztályfőnökök felelősek, az átfogó vizsgálat összegzését a munkaközösség-vezetők illetve az igazgató végzi.

Ezen ismeretek tudatában tudjuk a következő **tanév** kiemelt nevelési céljait meghatározni.

A tanulók magatartását és szorgalmát legalább havonta egyszer értékeli az osztályfőnök az osztályban tanító pedagógusok és a tanulók véleményének figyelembe vételével.

Magatartás:

Az elvárásokat a házirend tartalmazza, mely az alapvető erkölcsre, értékekre épül

Példás Az a tanuló, aki magatartásával, kulturált viselkedésével példát mutat. Cselekedeteivel a közösség érdekeit szolgálja, a házirend előírásait betartja.

Jó Az a tanuló, akinek magatartása teljesen rendben van, de ő maga felkérés vagy irányítás nélkül nem jár elől a közösség érdekeit szolgáló cselekedetekkel. A házirend előírásait általában betartja.

Változó Az a tanuló, aki magatartásával zavarja a tanórákat, felszerelése hiányos, a házirend előírásait nem mindig veszi figyelembe, igazolatlan mulasztása van. Többszöri figyelmeztetésben részesült és van legalább egy írásbeli figyelmeztetése.

Rossz Az a tanuló, aki magatartásával rendszeresen rossz példát mutat társainak. A nevelőkkel, társaival szemben tiszteletlen. A nevelői hatások nem eredményeznek javulást. Igazgatói figyelmeztetésben vagy intésben részesült. Igazolatlan hiányzása meghaladja a 20 órát.

Szorgalom:

A szorgalom értékelésekor a tanuló iskolai és tanulmányi munkához való hozzáállását értékeljük. A szorgalom értékelése nem feltétlenül függ össze az eredményes, jó jeggyel értékelt tanulási eredménnyel, hiszen gyenge képességű **tanuló** is lehet kiemelkedően szorgalmas.

Példás Aki képességeinek megfelelően halad előre. Felkészültsége kifogástalan. Szívesen vállal szorgalmi feladatokat. Aktívan részt vesz a tanórák munkájában, jól motiválható.

- Jó** Aki iskolai munkáját elvégzi, a rábízott feladatokat teljesíti. Több szorgalommal észrevehető fejlődést érhetne el. Nehezebben motiválható. Órai aktivitása nem kiemelkedő.
- Változó** Aki kötelességét csak többszöri felszólítás után teljesíti. Ritkán mutat törekvést, felkészültsége gyakran hiányos. Több tantárgyból elégségesre áll.
- Hanyag** Aki kötelességét többszöri felszólításra sem teljesíti. Nem lehet rábízni egyszerű feladatokat sem. A nevelői hatások, motivációk nem vezetnek eredményre. Egy vagy több tantárgyból bukásra áll.

21. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Iskolánkban egyelőre nem tanítunk csoportbontásban. A tanórán kívüli, délutáni foglalkozások tetszőleges csoportokban szervezhetők az évfolyamokra engedélyezett időkereteken belül. A csoportbontás célja, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

22. ISKOLA TELEPÜLÉSÉN ÉLŐ NEMZETISÉGEK KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERTETÉSÉRE SZOLGÁLÓ TANANYAG

22.1.. A cigány nemzetiségi nevelés-oktatás pedagógiai feladatai

Fontos feladatnak tartjuk az iskolába járó, a tanulólétszám több mint 90 %-át kitevő cigány tanulók felzárkóztató oktatását, nevelését. A cigány kisebbségi nevelés területei, a cigány felzárkóztató és multikulturális programok főként a társadalmi integrációt, az iskolai sikeresség javítását és a nemzetiségi önismeret fejlesztését szolgálják tanórai és tanórán kívüli keretekben. Minden évfolyam ez által cigány népismeret tanórákon vesz részt, valamint a tanórán kívüli foglalkozások alkalmával ismerkedik a cigányság kultúrájával az alábbi művészeti ágakban: irodalom, filmművészet, zene, táncművészet, kézművesség, képzőművészet. A cigány népismereti tartalmak integrált formában beépülnek a magyar nyelv és irodalom és a készségtárgyak tananyagába is

23.2. A program célja:

- a cigány tanulók hátrányainak kompenzálása, az oktatási rendszeren belüli előrelépésük elősegítése.
- A társadalmi beilleszkedés elősegítése.
- Válgjon nyilvánvalóvá a cigányság nyelvi, kulturális gazdagsága.
- Reális nemzetiség-kép kialakulása.
- Emberi, állampolgári és kisebbségi jogok megismerése.

23.3. Az etnikai oktatás kötelező elemei:

- A cigány népismeret oktatása
- Cigány kulturális tevékenység

A program része még:

- tantárgyi fejlesztés
- kisebbségi önismeret fejlesztés
- szocializációs, kommunikációs fejlesztés

23.4. Etnikai oktatás időkerete:

Évfolyamonként heti 3 óra

1 óra integráltan beépül a magyar nyelv és irodalom tantárgyba.

1 óra cigánynépismeret évfolyamonként.

1 óra roma művészeti szakkör biztosítása összevontan, külön az alsó és a felső tagozat számára.

23.5. A kisebbségi népismeret általános fejlesztési követelményei az 1-8 évfolyamon:

- a cigány irodalom életkorhoz igazodó ismeretek.
- A családi, közösségi élet jellemzői, kulturális szokások, hagyományok.
- A cigányság helye, szerepe a településen, hazánkban, a nagyvilágon.
- Nép és honismeret, eredet, ország ismeret, nemzeti jelképek.
- Cigány kulturális értékek, zene, tánc, hagyományok, képzőművészet.

23.6. Követelmények a 8. évfolyam végén:

A cigány irodalom

1.) Műismeret:

- Cigány himnusz
- Cigány mondák, népmesék
- Cigányok a magyar szólásokban, közmondásokban

2.) Irodalmi ismeret:

- Tudja megnevezni a magyar és a cigány népköltészet eltérő vonásait.
- Tudjon megnevezni egy ismert cigány mesemondót.
- Tudjon megnevezni ismert cigány költőket, írókat, más művészeket.

Ember és társadalom:

- Mondák, történetek ismerete a cigányság eredetéről, múltjáról, a nevezetes eseményekről, a híres magyarországi cigány emberekről
- A cigány nemzeti jelképek ismerete, tisztelete (címer, zászló)
- A lakóhelyi közösségek működése, szerepe a településen. Az együttélés szabályai.
- Értékeket képviselő, jellegzetes cigány tradíciók tiszteletben tartása (családi kötelek, ünnepek, temetési szokások, stb.)
- Tudjon megnevezni ismert cigány politikusokat, történelmi személyeket.

Honismeret:

- A településen élő cigány népcsoportok rövid története.
- A magyarországi cigány népcsoportok fajtái, elhelyezkedésük, rövid történetük.

Ének – zene:

- Az esztam felismerése
- Néhány cigány népdal ismerete
- Ritmikus altatók, gyermekdalok ismerete
- Néhány egyszerű tánc lépés ismerete
- Népzenei és műzenei felvételek felismerése

Vizuális kultúra:

- Alapvetően jellemző rajzi, festészeti technikák felismerése.
- A hagyományos cigány kézművesség
- Jellegzetes használati tárgyak, szerszámok ismerete

- Cigány mesterségeket feldolgozó néprajzi filmek, diásorok, fotók, könyvek
- A cigány népi viselet legfőbb jellemzői

24. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK

A tanuló egészséges fejlődése érdekében az oktatás - nevelés során kiemelkedő hangsúlyt fektetünk a tanulók egészséges testi fejlődésének biztosítására. A fittség, az állóképesség és a fizikai teljesítő képesség fejlesztése érdekében a tanulók számára biztosítjuk a heti 5 testnevelés órát, amiből 1 sportszakkör 1 tánc és mozgás foglalkozás keretén belül valósul meg. Biztosítjuk a mindennapos testnevelést, az iskolai sportkör működését.

A tanulók fejlődését rendszeresen figyelemmel kísérjük. Ezen belül a fizikai állapotukat rendszeresen mérjük.

A testnevelési órák biztosítják a megfelelő környezetet és helyzeteket a mérésekhez. Egy tanévben két alkalommal végzünk felmérést:

- tanév elején októberben
- tanév végén, május utolsó hetében.

A mérések ideje és tartalma be van építve a testnevelés tantárgy tantervébe és tanmeneteibe. A felmérésekhez táblázatos adatlapokat használunk. A nyilvántartott adatokat összehasonlítjuk, a kiszűrt hiányosságokat az érintett tanulók felé javítjuk.

A mérések eredménye a testnevelés tantárgy értékelésének alapja.

Minden évfolyamon ugyan azokat a területeket mérjük fel.

Tanulók fizikai állapotának felmérésére szolgáló próbarendszer tartalma:

Motoros tesztek:

- Flamingó egyensúly
- Lapérintés
- Ülésben előrenyúlás
- Helyből távolugrás
- Kézi szorító erő
- Felülések
- Függes hajlított karral

- Ingafutás

Teszt:

- Testsúly
- Magasság
- Triceps
- Biceps
- Csípő
- Lapocka

Általános fizikai teherbíró képesség nyilvántartása egyénileg és osztályonként:

- Pulzusszám az aerob állóképességi teszt előtt
- Cooper teszt futással
- Pulzusszám az aerob teszt után, az 1. az 5. és a 10. percben
- Helyből távolugrás
- Fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás
- Hason-fekvésből törzsemelés
- Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel

25. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

Az Egészségügyi világszervezet (WHO) megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskolai élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Az egészségfejlesztő iskola ismérvei:

Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészséges fejlesztését és az eredményes tanulást

- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen
- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival,

valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és tanácsadást biztosító programoknak.

- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi pedagógusok és a tanulók jólétét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését, együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék: a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.

Mi az egészségfejlesztés?

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma. Tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéne, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önségítés feladatait, módszereit.

A WHO meghatározása szerint az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák.

Egészségnevelés

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

Miért az iskola az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere?

A gyerekek és fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolákban. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciák kialakítását.

Az iskolának a gyerekekre gyakorolt hatása többrétegű, komplex kommunikáció. Egyrészt létezik egy nyíltan megfogalmazott oktatási-nevelési terv, másrészt ezzel összefüggésében vagy ettől függetlenül, illetve ezt gyengítő, vagy erősítő módon ható ún. „rejtett tanterv”, mely az iskolai mindennapok hozadéka, amelyben az iskola tárgyi környezete, az emberi viszonyok minősége egyaránt tükröződik.

Az iskola, más társadalmi intézményekkel és szereplőkkel állandó kölcsönhatásban létezik, hatást gyakorol szűkebb és tágabb környezetének kapcsolatrendszerére, a környezet viselkedésére.

Mindezeket figyelembe véve tehát, az iskola és az óvoda, a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek

Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás

A hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás abból az elképzelésből indul ki, hogy az emberi viselkedés racionálisan szervezett. Több és helyes tudás helyes döntésekhez, az életvezetés helyes kialakításához vezet. Amennyiben azt feltételezzük, hogy a tudás az elsődleges meghatározó tényező, akkor indokolt azt is feltételeznünk, hogy a több tudás megfelelően fogja szervezni a viselkedést. A számos országban újtára indított egészségnevelési kampányok, amelyek a dohányzás veszélyeire, a helyes táplálkozási szokásokra és a mozgásban gazdag életmódra hívja fel a lakosság figyelmét, jól tükrözi ezt az álláspontot. Hasonló törekvések érvényesülnek az egészségnevelési tananyagok hagyományos megfogalmazásaiban is, amelyek az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívták fel a figyelmet. A tapasztalatok arra engednek következtetni, hogy az ismeret – bár nélkülözhetetlen - önmagában nem elegendő a viselkedés befolyásolására, bizonyos magatartásformák esetében a háttérben meghúzódó motivációk lényegesebben erősebbek annál, sem hogy az ismeretek átadása, kiigazítása révén, ellenükben érdemi változást el tudnánk érni.

Rizikócsoportos megközelítés

Ez a megközelítés a korai szűrés eredményeként feltárt egészségi problémákkal, illetve sajátos háttérváltozókkal jellemezhető csoportok körében folytatott megelőző tevékenységet jelent (pl. túlsúlyos személyek, magas vérnyomással élők, alkoholbetegek gyerekei, stb.)

A rizikó csoportokra irányuló egészségfejlesztő tevékenység közvetlenül kapcsolódik a betegségmegelőzés, a prevenció gondolatához. Amennyiben megfelelő technika segítségével meg tudjuk állapítani, hogy kik a veszélyeztetettek valamely krónikus, nem fertőző betegség, avagy esetlegesen a szociális helyzetük szempontjából (pl. rendszeres és korai szűrés eredményeképpen vagy a családi anamnézis esetében), akkor az ilyen sajátosságokkal rendelkező gyerekek, felnőtt emberek számára ki lehet munkálni valamilyen betegségmegelőző programot, pl. sajátos étrendet, mozgásprogramot.

Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások.

A kizárólagos, illetve esetleges ismeretbővítő módszer hiányosságait, korlátozott hatékonyságát felismerve jöttek létre azok a modellek, amelyek az érzelmi nevelést tekintik megfelelő eszköznek. Lényegük abban a felismerésben rejlik, hogy az egészségkárosító magatartásformák háttérében a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Ezért az egészségfejlesztési törekvéseknek a társas-érzelmi készségek fejlesztését kell célul tűzniük.

Kortárshatások az egészségfejlesztésben

Az egészségfejlesztési programok között viszonylag új keletűek azok a megközelítések, amelyek a kortársak befolyásának szerepére helyezik a hangsúlyt. Jól tudjuk, hogy a korai életszakaszokban jelentkező, aggodalomra okot adó, egészséget veszélyeztető magatartásformák az esetek jelentékeny százalékában a kortárs csoport nyomására, hatására jelennek meg. Az első cigaretta elszívása, az első részegség (az első pohár alkoholt a legtöbb magyar gyerek otthon issza meg, szülei társaságában!), az első illegális droghasználat: mindegyik a társas tevékenység részeként történik meg, gyakran az „ifjúsági kultúra” – vagy inkább szubkultúra szerves elemeként.

Szintér programok (egészséges iskolák)

A szintér programok az Ottawai Chartában megfogalmazottak nyomán jöttek létre. Az a felismerés tükröződik bennük, hogy az egészségi állapot nem kizárólagosan az egyén felelőssége, nem pusztán az egyéni készségektől és jártasságoktól függ, hanem jelentős szerepet játszanak társas, társadalmi, ökológiai tényezők is. A szintér ebben az értelmezésben egy olyan „hely”, ahol az egyén otthon van, ahol a probléma is „otthon van”, és ahova, az előzőekből adódóan, a beavatkozást is el kell juttatni. Tehát a szintér programok, eltérően a rizikós csoportos megközelítéstől. A természetes „élőhelyen” találják meg célcsoportjukat, az egyének természetes organikus társas kapcsolataiba ágyazottan fejtik ki hatásukat. Ilyen szintér programnak tekinthető az egészséges iskolák, az egészséges óvodák, az egészséges kórházak az egészséges munkahelyek, az egészséges városok mozgalma.

Az iskolának – mint az intézményes szocializáció kiemelkedő fontosságú színtérének – fontos szerepet kell játszania a felnövekvő generációk egészséges magatartásának formálásában. A gyerekek az iskolában nem egyszerűen az ÉLETRE készülnek, hanem maga az iskola is maga az ÉLET. A személyközi és intézményes kapcsolatok gazdagsága teszi az iskolát valódi, életteli szocializációs színtérré.

Az egészségnevelés iskolai területei

Az iskola egészségnevelésének ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és használni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, s ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- Önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- Önmagunk elfogadása, helyes énkép kialakulása, társadalmi fontosságunk felismerése
- Az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- Az értékek ismerete
- Az étkezés a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- A betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat
- A barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- A személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- A tanulás és a tanulás technikái

- Az idővel való gazdálkodás szerepe
- A rizikóállalás és határai
- A szenvedélybetegségek elkerülése
- A tanulási környezet alakítása
- A természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Az egészségnevelési program alakításakor az osztályfőnöki tanmenetekben szerepeltetni kell az életkori sajátosságokhoz is illesztendő témákat, mint például:

- Az egészséges táplálkozás témái
- A szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- A szexuális felvilágosítás – nevelés, a családtervezés alapjai
- Házi betegápolás, gyógyulást segítő magatartás, elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat
- Testi higiénia
- Környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- Személyes biztonság
- A testedzés, a mozgás, a helyes testtartás kérdései

Az iskolai egészségnevelés összefügg a nevelői magatartással, gondossággal, az intézmény szervezettségével. Az iskolavezetésnek, a pedagógusoknak folyamatosan ellenőrizniük kell:

- Gondoskodunk – e az osztálytermek megfelelő, rendszeres szellőztetéséről?
- Megfelelően tájékozódik – e az iskola a tanulók tanulást is befolyásoló egészségi állapotáról?
Megjelennek – e az ezzel kapcsolatos feladatok az iskolai dokumentumokban, illetve a tényleges oktató – nevelő munkában?
- Megfelel – e az osztálytermek berendezése az egészségügyi szempontoknak. Igazodik – e az asztalok székek mérete az egyes tanulók testmagasságához? Megfelelő – e a világítás?
Figyelnek – e a pedagógusok a gyerekek megfelelő testtartására? Az ülésrend kialakítása lehetővé teszi – e minden tanuló számára a megfelelő, egyéni adottságokat is figyelembe vevő (pl. rövidlátás, hallási zavar, stb.) testhelyzetben történő figyelést és tanulást? Ügyelnek – e arra, hogy az ülésrend időszakonkénti változtatásával nyújtsanak változatosságot a gyermekek szemének és gerincének terhelésében? Ügyelnek – e arra, hogy az iskolatáska súlya ne haladja meg az optimális mértéket?

- A napi munkarend, az órarend tervezésénél az iskola gondoskodik – e a mozgásigény kielégítéséről. Beépítik – e a tanórán belüli mozgáslehetőségeket?

Iskolai programok

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos munkatervünket egyeztetjük a diákokkal és a szülőkkel, az iskolához szorosan kapcsolódó más szakemberekkel. Éves munkatervünk feladatokat és a megvalósításukat szolgáló tevékenységeket tartalmaz az alábbi területekre:

- Az egészséges személyiségfejlődés elősegítése
- Az egészséges táplálkozás (konyha étrendje)
- A mindennapi testnevelés biztosítása
- A dohányzás, alkoholfogyasztás, drogfogyasztás megelőzése
- A fogyatékosok és hátrányos helyzetűek integrációja
- Iskolán belüli bántalmazás megelőzése
- Szexuális nevelés a nemi érés időszakát megelőzően is.

Tanórai foglalkozások

Tantárgyi órák témafeldolgozása

Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet fordítunk. Osztályfőnöki órák.

Tanórán kívüli foglalkozások

- Délutáni szabadidős foglalkozások
- Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.
- Egészségnap
- Az iskola egészét átfogó előre tervezett programok. Komoly szervezést, felkészülést igényelnek.
- Hétvégi iskolai programok. Sport rendezvények, kulturális programok.
- Kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok.

Tájékoztató fórumok

- Szülői értekezlet, szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató
- Lehet osztályszintű vagy iskolaszintű, ez utóbbi esetében színesíti a programot külső előadó, pl. orvos, pszichológus, rendőrségek bűnmegelőzési osztályának szakembere, stb.
- Szakmai tanácskozások, tréningek
- Elsősorban a tanárok felkészültségének fejlesztését szolgálja, de a diákokat is meg kell hívni, amikor csak engedi a program, illetve a téma.

Módszerek

Az iskolában alkalmazott pedagógiai módszerek ma már számos lehetőséget biztosítanak az egészségnevelési program eredményes megvalósítására. Leghatékonyabbak az iskola saját ötleteire épülő, illetve önálló szervezésű programok (egymásra épülő rendezvénysorozatok), amelyeknek megvalósításában a tanítók, a diákok és szülők egyaránt részt vesznek.

- Az egészségfejlesztés szemléletének széleskörű elsajátítása érdekében az iskolában, meghívott előadó segítségével, pedagógusok, szülők, alkalmazottak, tanulók számára előadásokat szervezünk.
- Gondozzuk és folyamatosan szépítjük az iskola környezetét, pontozzuk az osztálytermeket, a falújságon a témával kapcsolatban megjelenő cikkeket, írásokat.
- Kirándulásokat szervezünk és biztosítjuk a rendszeres testmozgást, a szülőket is bevonjuk ezekbe.
- A munkaközösség tagjai javaslatot tesznek, hogy az egyes tárgyakban miként jelenhet meg az egészségfejlesztés szemlélete.
- Meg kell határozni az ellenőrzés és értékelés módszereit. Ki, mit, mikor, milyen módszerrel ellenőrzi a cél megvalósulását.

A mindennapos iskolai testedzési program

A modernkor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszhető.

Iskolánkban az 1- 8. évfolyamon heti 5 testnevelés óra biztosított, valamint működik a diák sportszakkör.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden gyermek mindennap részt vesz a testmozgás programban;
- minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési- és légző-rendszer megfelelő terhelése;
- minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna.[l. a 243/2003. (XII. 17.) Kormányrendelet testnevelési alapelveit és céljait.]
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire.[l. a 243/2003. (XII. 17.) Kormányrendelet testnevelési alapelveit és céljait, valamint az OM „Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességének méréséhez” című, 2000-ben megjelent kiadványt]
- minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is;
- a testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgásprogramban;
- a testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség- sportokat is megtanít (olyan sportokat, amelyeket egy egész életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében)
- a testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.

A fenti szempontok együtt és egyformán fontosak és jelentősek.

Szociális kompetenciák fejlesztése

Mentálhigiénés programok

A rohamosan változó szociális körülmények, a családok nagy részének romló anyagi helyzete, a létbizonytalanság, a munkanélküliség egyre szélesedő skálája ellentmondásos helyzeteket teremt a családok között és a családon belül is. A szülők egyre távolabbi munkahelye, a négyműszakos munkabeosztás – a megélhetés biztosítása érdekében minden lehetőséget el kell fogadni – a gyermekek magárahagyatottságát hozza maga után. A nagyon korán önállósodó kisgyermeknél a szülői felügyelet lazulása a mentálhigiénés szokások kialakulását negatívan befolyásolja.

Feladat:

- Osztályfőnöki órák mentálhigiénés témáinak feldolgozása
- Biztonság megőrzése – elsősegélynyújtás

Felélős: éves munkaterv alapján – programot vezető pedagógus

Az iskolának a hagyományos ismeretközlő szerepe mellé fel kell vállalnia a testi-lelki egészségmegőrzést is, hiszen a mai gyermekek életében megváltozott a család, a kortárs csoport szerepe. /Nyilván az előbbi csökkent, az utóbbi nőtt./ Nem kisebb az elvárás korunk iskolájával szemben, mint az, hogy szinte elsőrendű terepe legyen a felnőttkori pszichés zavarok megelőzésének. Közismertek azok a válságjelek, amelyekre meg kellene találni a megoldást: elidegenedés, alkohol- és drogproblémák, az agresszív viselkedés terjedése, és a mindezek következtében, illetve ezek kísérőjelenségeként jelentkező iskolai tanulási zavarok, stb.

Alapvetően szakítanunk kell tehát azzal a nézettel, hogy a gyermeknek csak a korszerű ismeretanyagot kell közvetítenünk, hiszen a nevelés jelentősége soha nem látott mértékben előtérbe került. A család szerepvárosa és szerkezetváltása – az egyszülős modell terjedése -, valamint a családok többségének biztonságát megingató szociális problémák következtében az iskola és a pedagógusok feladata a pszichológiai, pedagógiai és szociális defektusok kezelése. Nekünk, mai pedagógusoknak tehát olyan kihívásokkal kell szembesülnünk, hogy feltárjuk:

- milyen okok húzódnak meg az alulteljesítés, és az egyre gyakoribbá váló magatartászavarok mögött,
- milyen korrekciós lehetőségek léteznek ezek kezelésére,
- hogyan őrizzük meg kapcsolatainkat tanulóinkkal, miként viselkedjünk úgy nevelőmunkánk során, hogy a gyermekek számára kamaszkorban is megmaradjunk „referencia-személynek”?

Mindezek ismeretében iskolánk mentálhigiénés tevékenységének középpontjában az oktatás-felvilágosítás, az önsegítés, a kortárssegítés, a tanári személyiség erősítése és védelme valamint a szülők mentálhigiénés nevelésbe való bevonása áll.

A tudatos fejlesztőmunka színtere a tanóra, és minden szervezett iskolai és iskolán kívüli esemény, rendezvény, program, ahol spontán lehetőség kínálkozik a fiataloknak egymással és a pedagógusokkal közös tevékenységre.

A szülők körében egyrészt a felvilágosító munka (értekezletek, tájékoztatók) útján, másrészt a saját gyermekük fejlődéséről, problémáiról szóló négy- és hatszemközi beszélgetések során tudjuk elveinket, az általunk elsőbbséget élvező értékeket közvetíteni.

Az antihumánus szenvedélyek, drogprevenció

A tiltott szerek fogyasztása környékünkön szerencsére nem terjedt el (ismereteink szerint). Ennek ellenére fontosnak tartjuk, hogy a drogokkal kapcsolatos ismereteket felmérjük, illetve fejlesszük. A nyíltabban beszélő fiatalokra megerősítő és kompetencianövelő módszerekkel kell hatni, a negatív hangadókra inkább információ átadó és ártalomcsökkentő módon, a visszafogottabb, gátlásosabb gyerekekre fejlesztő, támogató, státuszteremtő hatást kell gyakorolni. **Az elsődleges drogrevenió lényege, hogy a nem drogozó fiatalokat megtartsuk ebben az állapotban.**

Legfőbb célunk **tanulóinkat** olyan ismeretekkel, pszichésen megalapozott benső értékévé vált normakultúrával felruházni, amelynek segítségével egyértelműen **elhárítják** a személyiségük integritását **veszélyeztető szerek használatát**, valamint a társadalmi normákhoz igazodó, életkoruknak, érdeklődésüknek **megfelelő szabadidős elfoglaltságok** nyújtása.

A drogrevenió összetett személyiségfejlesztő munka, ezért abban **a tantestület minden tagjának** részt kell vennie, és kiemelten fontos az **osztályfőnökök szerepe**. **Pedagógusainknak** tisztában kell lenniük a legális, illegális drogok fogyasztása mögött meghúzódó okokkal. Közre kell működniük a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Tudniuk kell, mi a teendőjük, kompetenciájuk, ha szembesülnek a kábítószeres problémájával.

A **szülő, a család** a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett megelőző munkában, megfelelő előkészítés és információ-átadás után részvételükkel tudják támogatni az iskola programjait.

A drogrevenió lehetséges színterei:

Iskolai programok

Tanórai foglalkozások: szaktárgyi órák témafeldolgozása, osztályfőnöki órák

- *Tanórán kívüli foglalkozások*
- *Délutáni szabadidős foglalkozások, sportprogramok, számítógépterem-használat, vetélkedők, versenyek, játékos programok, témával kapcsolatos filmvetítések*
- *Szülői értekezletek*

Iskolán kívüli rendezvények

Drogrevenió rendezvények, továbbképzések, kirándulások, túrák, sportprogramok, erdei iskola, tábor.

A drogrevenió lehetséges programformái: *filmvetítés, szakkörök, egészségügyi szervek, gyermekjóléti szolgálatok munkatársai által vezetett szervezett programok, kiscsoportos beszélgetések, sportprogramok, túrák, kirándulások...*

Az egészségneveléssel összefüggő, tanórán kívüli szakmai programok

- Védőnői ügyelet biztosítása;
- Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, vérnyomás ellenőrzése,...)
- Egészségügyi felvilágosító előadások;
- Osztálykirándulások, táborok, erdei iskola,
- A külső programokhoz kötődően baleset-megelőzési felvilágosító előadások;
- Évente egy-kettő sportnap.

A médiában megjelenő, mértéktelen fogyasztásra ösztönző reklámok hatásainak ellensúlyozására egyfajta módszer az iskola példamutatása; úgymint:

- *Szelektív szemétyűjtés megszervezése;*
- *Laboratóriumi veszélyes anyagok, szárazelemek gyűjtése;*
- *Környezetbarát, újrahasznosítható anyagok használata;*
- *Takarékosság, takarékos megoldások alkalmazása (pl. energiatakarékos izzók, víztakarékos berendezések és eljárások, hőszigetelt nyílászárók stb.);*
- *Cserepes, élő növények az osztálytermekben, folyosókon.*

A környezeti nevelés

Fogalma

Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre. Ezért a környezeti nevelés:

- Megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő illetve az élettelen környezettel
- Kifejleszti a szándékot és képességet a környezet aktív megismerésére
- Felkelti az igényt, képessé tesz:
 - A környezet változásainak, jelzéseinek felfogására,
 - Összefüggő rendszerben történő értelmezésére, a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére,
 - A problémák megkeresésére, okainak megértésére,

- Kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására, és ezáltal a lehetséges megoldások megkeresésére.
- Az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben
- A környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre.

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

A környezeti nevelés színterei az iskolában

Az iskola tantestületéből mindenki foglalkozik munkája során környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon, a napköziben és a tanórán kívüli foglalkozásokon is.

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Különböző interaktív módszereket alkalmazva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Lehetőség nyílik így az élményszerű tanítására.

Nem hagyományos tanórai keretben, tanórán kívüli programok

- ***Erdei iskola:*** A tanulók intenzív módon kapcsolhatják össze ismereteiket a mindennapi tapasztalataikkal. Ilyenkor meghatározott speciális órarend szerint folyik a munka.
- ***Tanulmányi séták, kirándulások:*** A közeli tóhoz szoktunk ellátogatni a gyerekekkel, ahol megfigyeljük különböző évszakokban az állatok, növények viselkedését, valamint a víz változásait. Kerékpártúrát szervezünk, aminek alkalmával érintjük a környékbeli erdőket és

mezőket is. A faluban működő házi gazdaságoknál megfigyeljük a méz- pörgetést, fejtést, patkolást, állattartást. Évenként egyszer országjáró kirándulást szervezünk melynek alkalmával megfigyeljük a felszíni formák változásait, sajátosságait, a közlekedési eszközöket, a nagyvárosi élet jellemzőit.

- **Különböző akciókban veszünk részt:** gyűjtjük a gyerekekkel a használt elemeket, fém és papírgyűjtési akciót szervezünk. A napközi ideje alatt a gyerekek rendszeresen összeszedik a szemetet az iskola környékén. Télen madáretetők kirakásával gondoskodunk a madarokról.
- **Madarak és fák napján:** a szabadba kirándulunk és szabadtéri főzést rendezünk, utána pedig a környezettel, természettel kapcsolatos vetélkedőt szervezünk.
- **Őszi túra:** Minden ősszel a környéken, de más helyszínen akadályversenyt szervezünk, ahol különböző állomásokon, elméleti és gyakorlati feladatokkal birkóznak meg a csapatok.

26. AZ OTTHONI, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

Az iskolai életben központi helyet foglal el a tanórai tanulás, valamint a másnapi tanórákra való felkészülés, aminek előkészítése nagy figyelmet, körültekintést kíván a tanároktól. A **tanulók** tanulási képessége eltérő, feladataikat nem végzik azonos intenzitással, különböző a munkavégzésük üteme, gondolkodásuk, emlékezőképességük, figyelemösszpontosításuk, fáradtságuk. Figyelemmel kell lenni a **tanuló** aznapi, másnapi terhelésére. Tekintetbe kell venni a tanuló képességeit, mentességeit, korlátait. A tanuló tanulásban való bármely képességbeli akadályozottsága, az emiatti lassabb haladási tempója nem lehet ok az önálló tanulásra fordítható idő megnövelésének, sőt az szükség szerint csökkentendő.

Az írásbeli és szóbeli feladatok **meghatározásának** elvei, ezzel kapcsolatos feladatok:

Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden **tanuló** számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása.

A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása.

A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és egyéni képességek kibontakoztatása.

Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.

A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése.

A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás.

A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése.

Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése.

Önképzésre nevelés.

Önálló gyűjtőmunka végzése.

Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.

Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés.

A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Az írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának korlátai:

Az írásbeli feladat:

változatos legyen

előkészített legyen

az elmélyítést segítse

gyakoroltasson

szoktasson csoportos munkára

az összes házi feladat kevesebb, mint felét tegye ki.

A szóbeli feladat:

fejlessze a szövegértést

fejlessze a beszédkésztséget

teremtsen lehetőséget együttműködésre

fejlessze a verbális memóriát

tegye eredményessé a csoportos/kooperatív órai munkát

az összes házi feladat több mint felét tegye ki.

Hétféjére és az iskolai szünetekre csak annyi házi feladat adható fel, mint általában egyik tanórától a másikra.

27. A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt minimális, a továbbhaladás szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és a **minimálisan elvárt kimeneteli követelményeket** valamennyi tantárgyból.

A tanulók magasabb évfolyamra lépésének megállapítása a nevelőtestület jogkörébe tartozik.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet **a jogszabályban foglalt keretek között.**

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 % -át meghaladja – és a nevelőtestület engedélyezi – júniusban, vagy pedig augusztus hónapban osztályozó vizsgát tehet, magántanuló volt.

A vizsgára a szülő jelentkezeti és felkészíti gyermekét.

A 250 óra felett mulasztott tanulók és magántanulók (egyéni tanrendes) esetében az osztályozó vizsga tantárgyai a **helyi tantervben foglaltak az adott évfolyam vonatkozásában.**

A magántanulónak minden olyan tantárgyból vizsgáznia kell, amely számára kötelezően tanulandó s melynek értékelése alól hatályos felmentése nincsen.

1. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, erkölcsstan/hittan
2. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, erkölcsstan/hittan
3. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, erkölcsstan/hittan
4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv, erkölcsstan/hittan
5. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, természetismeret, informatika, erkölcsstan/hittan
6. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, természetismeret, informatika, erkölcsstan/hittan
7. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, biológia, földrajz, fizika, kémia, informatika, erkölcsstan/hittan

8. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, biológia és egészségtan, földrajz, fizika, kémia, informatika, erkölcstan/hittan

Az emelt óraszámú tantárgyból első osztálytól vizsgázni kell.

Évfolyamisméltásra kötelezzük mindazokat a diákokat, akik az előírt tanulmányi követelményeket nem teljesítették.

28. A NEVELŐTESTÜLET ÁLTAL SZÜKSÉGESNEK TARTOTT TOVÁBBI ELVEK

28.1. A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek

28.1.1. Jogi meghatározottság

A fogyasztóvédelemről szóló irányadó jogszabályok rendelkeznek a fogyasztók oktatásáról.

Vonatkozó hatályos jogunk írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. Eszerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatásban részt vevő intézmények, az e feladatra törvényben kijelölt államigazgatási szervek és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Kiemelt fejlesztési feladat a NAT-ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is nevelési-oktatási feladatként szerepel.

28.1.2. A fogyasztóvédelmi oktatás célja

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre vonatkozóan alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- a.) az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez
- b.) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz
- c.) a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között
- d.) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez
- e.) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez
- f.) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez

Preventív vagyis megelőző fogyasztóvédelem: A vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait, és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

28.1.3. A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai:

Vizuális kultúra:

- A közvetlen és rögzített kommunikáció.
- A tömegtájékoztatás formáinak megkülönböztetése.
- A reklámplakátok szerepe.
- A fotó és a reklám hatásrendszerének feltárása.

Földrajz:

- A fogyasztói kultúra fejlődése.
- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás.
- Gyűjtőmunka nyomtatott információhordozókból hazánk gazdasági és településföldrajzi sajátosságairól.
- Az életmód és a fogyasztási szokások alakulása.

- Vásárlási, fogyasztási szokásaink.
- A család gazdálkodása.

Informatika:

- Az internet egyes kommunikációs szolgáltatásának használata.
- Vásárlás az interneten.
- Informatikai biztonság, az információ hitelessége, a szerzői jog fogalmának megismerése.

Magyar nyelv és irodalom:

- A különböző irodalmi művek, filmek elemzésének egyik szempontja.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:

- Az ipari és hírközlési forradalmak jelentőségének megértése.

További színterek:

- Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények stb.).
- Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).
- Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

28.1.4. A fogyasztóvédelem módszertani elemei

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák:

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

28.2. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

28.2.1. Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Napjainkban az iskola szerepét úgy szokták felvetni, hogy betölti-e a szükséges nevelő hatását, segít-e azokban a problémákban (érzelmi, szociális), melyek az iskolában megnyilvánulnak. A tünetek, zavarok, elváltozások minden életkorban más-más jellegűek, megnyilvánulásuk, más oki konstellációt tükröznek.

Kisgyermekkorban a szülői kapcsolatból való kiszakadás, az önállósodás, a kortárs csoportban az egyenrangú kapcsolatok alakítása és tartása jelentenek problémát, konfliktusforrást. Tízéves kor körül megjelennek a felnőtté válás problémái (felnőtt szerep, nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család nem köti meg eléggé a gyermeket, az iskola pedig nem integrálja kellőképpen a maga rendszerébe, ezért a szabadidő terén más kiscsoport hatása alá kerül, melyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak, és más viselkedési normákat közvetítenek. Deviáns értékeket inkorporálnak és próbálnak megvalósítani. Ez többé-kevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában.

A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

28.2.2. A bűnmegelőzés tartalmi elemek

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál
- A felmerülő helyzetek, konfliktusok, krízisek minél előbbi és hatékony, mintaértékű kezelése, megoldása
- Információgyűjtés és - elemzés a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókról
- Folyamatos figyelemmel kísérésük, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé
- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről
- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása
- Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében.

- Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése
- Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása
- A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése

28.2. 3. A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- Mentálhigiéné, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével
- Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság)
- Személyiségfejlesztés
- Közösségfejlesztés
- Drámapedagógiai eszközök

29. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MELLÉKLETEINEK ÉS FÜGGELÉKEINEK RENDJE

29.1. A pedagógiai program mellékletei

1. sz. melléklet: *„Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”*,

2. sz. melléklet: *„Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”*,

3. sz. melléklet: *„ a cigány nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei”*

4.sz. melléklet: *„kerettanterv az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)”*

29. 2. A pedagógiai program függelékei

1. sz. függelék Szakmai alapidokumentum

2. sz. függelék A pedagógiai program jogszabályi háttere

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.)

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény

A fogasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény

A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nkt. Vhr.)

A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet

A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet

A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: R.)

Az állami tankönyvtámogatásban alanyi jogon részesülők körének kiterjesztéséről szóló 1092/2019. (III.8) kormányhatározat.

A tankönyvellátás finanszírozásának és az állami tankönyvfejlesztés folyamatának hosszútávú biztosításával kapcsolatos kormányzati állásfoglalásról szóló 1431/2019. (VII.26.) kormányhatározat.

A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26) EMMI rendelet

A tanév rendjéről szóló mindenkori miniszteri rendelet

Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet.

30. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

30.1. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A *pedagógiai program módosítását* az intézmény diákönkormányzata 2023. 08. 28. napján tartott ülésén véleményezte, melyet aláírással tanúsítok.

Kelt: Szentpéterúr, 2023. év augusztus hónap 31. nap

Dr. Iván Zsuzsanna

diákönkormányzat képviselője

A *pedagógiai program módosítását* a szülői munkaközösség 2023. év augusztus hó 28. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői munkaközösség véleményezési jogát jelen pedagógiai program felülvizsgálata során, a jogszabályban előírtaknak megfelelően gyakorolta.

Kelt: Szentpéterúr, 2023. év augusztus hónap 31. nap

szülői szervezet (közösség) képviselője

30.2 A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A pedagógiai program módosítását az intézmény nevelőtestülete 2023. év augusztus hó 28. napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: Szentpéterúr, 2023. év augusztus hónap 31. nap

hitelesítő nevelőtestületi tag

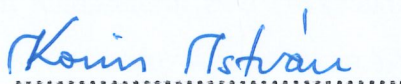

hitelesítő nevelőtestületi tag

A pedagógiai programot jóváhagyom.

Kelt: Szentpéterúr, 2023 év augusztus hónap 31. nap

intézményvezető

30. 3. Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat

Jelen pedagógiai programból eredően a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében a fenntartóra többletkötelezettség nem hárul.

Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult vezetője a pedagógiai program fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt: Zalaegerszeg, 2023.08.31.

Kajári Attila

tankerületi igazgató

fenntartó képviselője